

Talmud bez masky

Tajné rabínske učenie o kresťanoch

páter **I. B. Pranaitis**,

Rímskokatolícky kňaz; magister teológie a profesor hebrejského jazyka na Cárskej cirkevnej akadémii rímskokatolíckej cirkvi v Starom Petrohrade.

Petrohrad, Tlačiareň Cárskej akadémie vied, 1892

IMPRIMATUR:

Petrohrad, 13. apríla 1892

KOZLOWSKY

ARCIBISKUP METROPOLITA MOGILEVSKÝ

C. Propolanis, S.Th.C, *tajomník*

Všetky práva vyhradené

Vytlačené v Cisárskej akadémii vied (Vas. Ostr., 9 Line, No. 12)

Autorské práva 1939 E. N. SANCTUARY, 156 Fifth Avenue - New York

MEDZINÁRODNÉ AUTORSKÉ PRÁVA - VŠETKY PRÁVA VYHRADENÉ

Obsah:

Epilóg

Poznámka editora

Venovanie autora

Antifóna

Prológ

Opis Talmudu

Zoznam talmudických kníh

Zdroje

Časť I - Učenie Talmudu o kresťanoch

Kapitola I. Ježiš Kristus v Talmude

Čl. 1. Kristove mená

čl. 2. Život Krista/Kresťanský kríž

Art. 3. Kristovo učenie

Kapitola II. Kresťania v Talmude

Čl. 1 Mená kresťanov

Čl. 2. Čo Talmud učí o kresťanoch

čl. 3. Uctievanie kresťanov

Časť II - Príkazy Talmudu týkajúce sa kresťanov

Kapitola I. Kresťanom sa treba vyhýbať

Čl. 1. Kresťania nehodní stýkať sa so Židmi

Čl. 2. Kresťania sú nečistí

Čl. 3. Kresťania sú modloslužobníci

čl. 4. Kresťania sú zlí

Kapitola II. Kresťania majú byť vyhladení

Čl. 1. Kresťania, ktorým sa má ubližovať nepriamo

1. Tým, že im nepomáha
2. Zasahovaním do ich práce
3. Podvádzaním v právnych záležitostiach
4. Poškodzovaním ich vo veciach potrebných pre život

Čl. 2. Kresťania, ktorým sa má priamo ubližovať

1. Odpadlíci, ktorých treba zabiť
2. Odpadlíci
3. Kniežatá, najmä rímske knieža (pápež), treba vyhubiť
4. Všetkých kresťanov treba zabiť
5. Zabitie kresťana je prijateľná obeť Bohu
6. Nebo zasľúbené tým, ktorí zabijú kresťanov
7. Kresťan môže byť sťatý počas najslávnostnejších sviatkov
8. Očakávaný Mesiáš bude pomstychtivý
9. Židovské modlitby proti kresťanom
10. Kresťanské modlitby za Židov

Príloha - Ako pápeži zaobchádzali so Židmi

Epilóg [vložené sem namiesto na koniec webmasterom]

Láskavý čitateľ: V tejto práci som citoval len z niekoľkých talmudských kníh, ktoré sa týkajú kresťanov. Kvôli stručnosti a aby som ušetril vašu citlivú dušu, vynechal som mnohé ďalšie, ktoré by som mohol zahrnúť. Tieto texty, ktoré som citoval, by však mali stačiť na to, aby sme ukázali, aké nepravdivé sú tvrdenia Židov, keď tvrdia, že v Talmude nie je nič, čo by učilo nenávisť a nepriateľstvu voči kresťanom.

Ak ťa, kresťanský čitateľ, pobúrilo štúdium hrozných rúhaní v tejto knihe, nevyliedaj si na mne svoj hnev. Na začiatku som nevedel, že sa chystám rozprávať niečo príjemné, ale len vám ukázať, čo Talmud skutočne učí o kresťanoch, a myslím, že som to nemohol urobiť vhodnejším spôsobom.

Uvedomujem si však, že keďže pravda sa nepáči každému, mnohí sa stanú mojimi nepriateľmi za to, že som vydal svedectvo o pravde. A pripomínajú mi to jednak samotné zákony Talmudu, ktoré hrozia smrťou "zradcom", a jednak varovania tých, ktorí majú skúsenosť so zásahmi, ktoré Židia podnikajú proti tým, ktorí zverejňujú veci, ktoré im nie sú priaznivé. Všetci predpovedali, že zahyniem rukou Židov. Niektorí ma v snahe zabrániť mi pokračovať v mojej práci prosili, aby som si spomenul na osud profesora Chariniho, ktorý bol náhle zabitý po tom, čo sa podujal preložiť Talmud do ľudovej reči. Iní mi pripomínali osud mnícha Didaca z Vilna, konvertitu zo židovstva, ktorý bol kruto zavraždený, iní zasa tých, ktorí boli prenasledovaní za to, že odhalili tajomstvá židovského náboženstva. Ďalší ma varovali pred nebezpečenstvom, ktoré hrozí mojim blízkym. "Wszak ciebie zydzi zabija" (ale Židia ťa zabijú), opakovali mi stokrát.

Kniha, ktorú teraz držíte v ruke, je najlepším dôkazom toho, že som tieto varovania svojich priateľov nedbal. Považoval som za nedôstojné mlčať len kvôli vlastnej bezpečnosti, kým zúri konflikt medzi dvoma táborami "semitov" a "antisemitov", ktoré tvrdia, že bojujú za pravdu, pričom viem, že celú pravdu nenájdem ani v jednom z nich.

Ale nech ma za to, čo som urobil, postihne čokoľvek, rád to pretrpím. Som pripravený položiť svoj život.

Aby som svedčil o pravde (Ján 18, 37)

I. B. PRANAITIS

POZNÁMKA REDAKCIE

Mnohí ľudia sa dnes živo zaujímajú o to, čo židovský Talmud skutočne učí o kresťanoch, a pre presné, autentické pojednanie na túto tému netreba ísť ďalej ako k vedeckej práci pátra B. Pranaitisa, schopného rímskokatolíckeho teológa a hebraistu, ktorý predtým pôsobil na rímskokatolíckom kolégiu Imperátorskej akadémie v starom Petrohrade. Jeho práca je v hebrejčine a latinčine a nesie

imprimatur jeho cirkevného nadriadeného.

Ide o presný preklad latinského textu otca Pranaitisa, ktorý ocenia tí, ktorí majú záujem dozvedieť sa, čo tento veľký učenec napísal o tejto dôležitej téme z pôvodných talmudských zdrojov. Otec Pranaitis bol jedným z tých, ktorých "zlikvidovala" Čeka počas bolševickej revolúcie v Rusku.

Mnohí čitatelia si iste spomínajú, že sme v roku 1934 vydali knihu s názvom "Sú tieto veci také?", o ktorej mnohí hovorili, že odhaľuje mnohé neznáme veci. Žiadny čitateľ s otvorenou myslou nemohol na túto titulnú otázku odpovedať záporne. Sme presvedčení, že toto dielo je pokračovaním našej predchádzajúcej knihy a že dokazuje, že tieto veci "sú tak". Táto práca bola starostlivo preložená a upravená a obstoje v skúške vedeckosti, a preto si získa úctu amerického ľudu. Spravodajské oddelenie obranných síl každej krajiny musí poskytovať presné informácie, ak sa má zabrániť porážke.

Túto knihu posielala ten, kto sa odvážil rozsvietiť svetlo publicity v iných publikáciách. So záujmom budeme sledovať reakcie, ktoré budú nasledovať po jej vydaní, a odvážime sa navrhnúť, aby kritici rovnako starostlivo dokumentovali svoje dôkazy, ako to urobili s faktami, ktoré sú tu uvedené.

E. N. SANCTUARY
156 Fifth Avenue
New York, N.Y.

VENOVANIE AUTORA

VAŠA EXCELENCIA:

Aby som vám do istej miery odplatil vašu veľkú láskavosť, ktorej dôkazy som zažil tak často a v toľkých podobách, rozhodol som sa venovať vám túto malú knihu. Je síce neveľká, ale bola pripravená s veľkou starostlivosťou a prácou a vedie ma nádej, te ju nezavrhnete, pretote je prvým ovocím práce toho, koho ste kedysi tak láskavo radi štylizovali ako prvé ovocie svojej práce re ktora tejto akadémie. Preto prosím Vašu Excelenciu, aby požehnala toto dielo, ktoré som nedávno dokončil, aby splnilo účel, pre ktorý bolo napísané. Požehnajte mi aj to, aby som čoskoro vykonal väčšie diela na slávu Božiu a na česť a napredovanie našej Alma Mater, ktorej ste vládli osem rokov a ktorej ste najväčšou ozdobou.

Nech sú tieto stránky pre Vašu Excelenciu dôkazom mojej trvalej a úprimnej lásky a vďačnosti.

Oddaný žiak Vašej Excelencie,
IUSTINUS BONAVENTURA PRANAITS

ANTIFÓNA

"Nech sú naše spisy otvorené pre všetkých ľudí. Nech vidia, aký je náš morálny kódex! Nemusíme sa báť tejto skúšky, lebo máme čisté srdce a čistého ducha. Nech národy skúmajú príbytky synov Izraela a sami sa presvedčia, akí v skutočnosti sú! Potom budú určite kričať spolu s Balámom, keď vyšiel zlorečiť Izraelu: 'Aké krásne sú tvoje stany, Izraelu, aké krásne sú tvoje príbytky!' (1)

"Židovské náboženstvo je vo svojom postoji k nežidom najtolerantnejšie zo všetkých náboženstiev sveta..Príkazy starých rabínov, hoci sú nepriateľské voči pohanom, nemožno v žiadnom prípade aplikovať na kresťanov."(2)

"Zo spisov najvyšších rabínskych autorít možno citovať celý rad názorov, ktoré dokazujú, že títo učitelia vštepovali svojmu ľudu veľkú lásku a úctu ku kresťanom, aby sa na kresťanov, ktorí veria v pravého Boha, pozerali ako na bratov a modlili sa za nich." (3)

"Týmto vyhlasujeme, že Talmud neobsahuje nič nepriateľské voči kresťanom."(4)

(1) J. Singer: Viedeň, 1884.

(2) Daniel Chwolson: *Používajú Židia kresťanskú krv?* s. 11, 12. Petrohrad, 1879.

(3) Poľský časopis *Izraelita* (Varšava) č. 48, s. 459c, 1891.

(4) Dr. A. Jellenek: *Gegen die Antisemiten (Proti antisemitom)* s. 9, Viedeň, 1882.

PROLÓG

Mnohí ľudia, ktorí sa zaujímajú o židovskú otázku, sa zvyknú pýtať, či v Talmude nie je niečo, čo by nebolo krásne a vznešené a úplne zbavené nenávisti voči kresťanom. Zmätkov v názoroch na túto záležitosť je taký veľký, že keď počúvate tých, ktorí o nej tak

múdro polemizujú, mysleli by ste si, že diskutujú o veľmi starobylej a vzdialenej rase ľudí, a nie o izraelskom národe, ktorý žije uprostred nás podľa nemenného morálneho kódexu, ktorým sa náboženský a spoločenský život Židov riadi dodnes.

Preto som sa rozhodol ukázať, čo Talmud skutočne učí o kresťanoch, a tak uspokojit' želania tých, ktorí sa chcú dozvedieť o tomto učení z pravých pôvodných zdrojov.

Za týmto účelom som preložil najznámejšie talmudské knihy, ktoré sa týkajú kresťanov, a usporiadal som tieto pramene tak, aby jasne vynikol obraz kresťana, ako ho Talmud predstavuje Židom.

Aby som nebol obvinený, že som použil poškodený text Talmudu alebo že som ho nevyložil správne, ako sa to zvyčajne stáva tým, ktorí sa pokúšajú odhaliť tajné židovské učenie, umiestnil som hebrejský text oproti latinskému. (5)

(5) V tejto knihe bol vynechaný hebrejský text - *prekladateľ*

Celú knihu som rozdelil na dve časti, z ktorých prvá pojednáva o učení Talmudu o kresťanoch a druhá o pravidlách, ktoré sú Židia povinní dodržiavať, keď žijú medzi kresťanmi.

V nasledujúcej kapitole ich uvádzam krátkou diskusiou o samotnom Talmude.

TALMUD

Názov TALMUD je odvodený od slova LAMUD - *učený* a znamená *Učenie*. Metonymiou sa chápe ako kniha, ktorá obsahuje Učenie, ktoré sa nazýva Talmud, t. j. náučná kniha, ktorá ako jediná plne vysvetľuje a objasňuje všetky vedomosti a učenie židovského národa.

Pokiaľ ide o pôvod Talmudu, rabíni⁽⁶⁾ považujú za jeho prvého autora Mojžiša. Zastávajú názor, že okrem písaného zákona, ktorý Mojžiš dostal od Boha na vrchu Sinaj na kamenných tabuliach a ktorý sa nazýva *Tóra Schebiktab*, dostal aj jeho výklad, čiže ústny zákon, ktorý sa nazýva *Tóra Šebeal Peh*. Hovorí sa, že to je dôvod, prečo Mojžiš zostal tak dlho na vrchu, pretože Boh mu mohol dať písaný zákon za jeden deň. (7)

(6) Porovnaj Rabbi Levi v *Berakhoth*, fol. 5a; Rabbi Iochanan v *Megillah*, f. 19b.

(7) Na dôkaz toho sa odvolávajú na *Exodus*, kap. XXIV, 12: "Pán Boh povedal Mojžišovi: "Vystúp ku mne na vrch a buď tam; a dám ti kamenné tabule, zákon a prikázania, ktoré som napísal, aby si ich učil." (8) Mojžiš sa odvoláva na *Exodus*, kap. Tvrdia, že v tomto úryvku slová "kamenné dosky" znamenajú desať prikázanií, že "zákon" znamená Pentateuch, "prikázania" znamenajú *Mišnu*; "ktoré som napísal" proroci a hagiografy; a "aby si ich učil" *Gemara*. porov. *berachot*, fol. 5a.

Mojžiš údajne odovzdal tento ústny zákon Jozemu, Jozue zasa sedemdesiatim starším, starší prorokom a proroci Veľkej synagóge. Predpokladá sa, že neskôr sa postupne odovzdával niektorým rabínom, až kým už nebolo možné zachovať ho ústne.

Nech už sa o tomto príbehu rabínov hovorí čokoľvek, je nám dostatočne známe, že pred narodením Krista existovali v Palestíne školy, v ktorých sa vyučovala posvätná literatúra. Komentáre doktorov zákona sa zaznamenávali do tabuliek a zoznamov ako pomôcka na zapamätanie a tie, keď sa zhromaždili, vytvorili začiatky židovského Talmudu.

V druhom storočí po Kristovi rabín Jehuda, ktorý bol pre svätosť svojho života nazývaný Svätý a Knieža, keď si uvedomil, že vzdelanosť Židov klesá, že ich ústny zákon sa stráca a že židovský národ sa rozptyľuje, ako prvý začal uvažovať o spôsoboch a prostriedkoch, ako obnoviť a zachovať ich ústny zákon. Zozbieral všetky zoznamy a tabuľky a vytvoril z nich knihu, ktorá sa volala *Sefer Mischnaioth* alebo *Mischna - Deuterosis*, čiže druhotný zákon. Rozdelil ju na šesť častí, z ktorých každá bola rozdelená do mnohých kapitol. O nich budeme uvažovať neskôr.

Mischna je základom a hlavnou časťou celého Talmudu. Túto knihu prijali Židia na celom svete a uznali ju za svoj autentický zákonník. Bola vykladaná v ich akadémiách v Babylone - v Sure, Pumbadite a Nehardeji - a v ich akadémiách v Palestíne - v Tiberiáde, Jamnii a Lydde.

Keďže výkladov postupom času pribúdalo, spory a rozhodnutia doktorov zákona týkajúce sa *Mišny* boli spísané a tieto spisy tvorili ďalšiu časť Talmudu nazývanú *Gemara*.

Tieto dve časti sú v celom Talmude rozmiestnené tak, že *Mischna* slúži najprv ako akýsi text zákona a po nej nasleduje *Gemara* ako analýza rôznych názorov vedúcich k definitívnym rozhodnutiam.

Všetky nariadenia *Mišny* sa však v židovských školách nepreberali. Tie, ktorých používanie bolo zrušené zničením Chrámu, a tie, ktorých dodržiavanie bolo možné len vo Svätej zemi, neboli komentované. Ich vysvetlenie bolo ponechané až na príchod Eliáša a Mesiáša. Z tohto dôvodu niektoré časti *Mišny* v *Gemare* chýbajú.

Pri výklade *Mischny* rabína Jehudu sa palestínske a babylonské školy riadili každá svojou vlastnou metódou, a tak vznikla dvojaká

Gemara - jeruzalemská a babylonská verzia. Autorom jeruzalemskej verzie bol rabín Jochanan, ktorý bol osemdesiat rokov hlavou jeruzalemskej synagógy. Napísal tridsaťdeväť kapitol komentárov k *Mischne*, ktoré dokončil v roku 230 n. l.

Babylonskú *Gemaru* však nezostavil jeden človek ani v jednom čase. Rabín Aschi ho začal písať v roku 327 n. l. a pracoval na ňom šesťdesiat rokov. Po ňom nasledoval rabín Maremar okolo roku 427 n. l. a dokončil ju rabín Abina okolo roku 500 n. l. Babylonská *Gemara* má tridsaťšesť kapitol výkladu.

Táto dvojnásobná *Gemara*, pridaná k *Mischne*, tvorí tiež dvojnásobný Talmud: Jeruzalemská verzia, ktorá sa pre svoju stručnosť a nejasnosť veľmi nepoužíva, a babylonská verzia, ktorú si Židia všetkých čias veľmi vážili.

Po *Gemare* nasledujú dodatky nazývané *tosefóty*. (8) Takto rabi Chaia prvýkrát štylizoval svoje názory na *Mischnaioth*. On a rabín Uschaia boli prví, ktorí túto knihu verejne vysvetľovali v školách. Komentáre k *Mischne*, ktoré vypracovali lekári mimo škôl, sa nazývali *Baraietoth*, (9) alebo cudzie názory.

(8) Z *Tosepheth* alebo *Tosiphtha*, čo znamená pridanie.

(9) Od *Baria*, cudzí, alebo *Baraietha*, cudzia náuka.

Tieto komentáre boli ďalej doplnené ďalšími rozhodnutiami nazývanými *Piske Tosephoth*, krátke tézy a jednoduché zásady.

Takmer päťsto rokov po dokončení Babylonského talmudu bolo štúdium literatúry značne sťažené, čiastočne kvôli verejným nešťastiam a čiastočne kvôli nezhodám medzi učencami. V jedenástom storočí však iní napísali ďalšie dodatky k Talmudu. Hlavným z nich boli *Tosefóty* rabína Aschera.

Okrem nich sa objavil aj *Perusch* rabína Moíše ben Maimona, ktorého Židia nazývali skráteno Rambam, kresťania Maimonides a rabín Schelomo, Iarchi alebo Raschi.

Mischna, *Gemara*, *Tosephoth*, okrajové poznámky rabína Aschera, *Piske Tosephoth* a *Perusch Hamischnaioth* Maimonidesa, všetky zhromaždené do jedného celku, tvoria rozsiahle dielo, ktoré sa nazýva Talmud

* * * * *

Hlavných častí Talmudu, ktoré sme spomenuli vyššie, je šesť:

- I. ZERAIM: o semenách. Pojednáva o semenách, ovocí, bylinách, stromoch; o verejnom a domácom používaní plodov, o rôznych semenách atď.
- II. MOED: o sviatkoch. Pojednáva o čase, kedy sa má začať, skončiť a sláviť šabat a iné sviatky.
- III. NASCHIM: o ženách. Pojednáva o sobášii a odvrhnutí manželky, o ich povinnostiach, vzťahoch, chorobách atď.
- IV. NEZIKIN: o škodách. Pojednáva o škodách, ktoré utrpeli ľudia a zvieratá, o trestoch a náhradách.
- V. KODASCHIM: o svätosti. Pojednáva o obetiach a rôznych posvätných obradoch.
- VI. TOHOROTH: o očisťovaní. Pojednáva o znečisťovaní a očisťovaní nádob, posteľnej bielizne a iných vecí.

Každá z týchto šiestich častí, ktoré Židia nazývajú *Schishah Sedarim* - šesť príkazov alebo nariadení - je rozdelená na knihy alebo traktáty, nazývané *Massiktoth*, a knihy na kapitoly alebo *Perakim*. (10)

(10) Od *Seder*, poriadok; *Massektheth*, traktát; *Perek*, hlava.

* * * * *

1. ZERAIM. Obsahuje jedenásť kníh alebo *Masechtoth*.

1. BERAKHOTH-Benedikcie a modlitby. Pojednáva o liturgických pravidlách.
2. PEAH - roh poľa. Zaoberá sa rohmi a zberom z poľa... olivy a hrozno sa majú ponechať chudobným.
3. DEMAI - pochybné veci. Či sa z nich musia platiť desiatky, alebo nie.
4. KILAIM - zmesi. Ošetrovanie rôznych zmesí semien.
5. SCHEBIITH - Siedmy. Pojednáva o sabatickom roku.
6. TERUMOTH-obety a povinnosti. Obety za kňazov.
7. MAASEROTH - Desiatky, ktoré sa majú dávať levitom.
8. MAASER SCHENI - druhý desiatok.

9. CHALLAH-ŤAŽBA, podiel z nej, ktorý sa má dať kňazom.
10. ORLAH - neobrezaný. Pojednáva o plodoch stromu počas prvých troch rokov po jeho vysadení.
11. BIKKURIM-Prvé ovocie, ktoré sa má priniesť do chrámu.

II. MOED. Obsahuje dvanásť kníh alebo *Masechtoth*.

1. SCHABAT - sobota. Pojednáva o druhoch práce, ktoré sú v tento deň zakázané.
2. ERUBHIN-kombinácie. Obsahuje nariadenia o jedle na predvečer soboty.
3. PESACHIM - Pascha. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa sviatku Paschy a paschálneho baránka.
4. SCHEKALIM-Šekel. Pojednáva o veľkosti a váhe šekelu.
5. IOMA - Deň zmierenia. Pojednáva o predpisoch na tento deň.
6. SUKKAH - Stánok. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa sviatku Stánkov.
7. BETSAH - Vajíčko dňa sviatku. Pojednáva o druhu zakázanej a povolenej práce počas sviatkov.
8. ROSCH HASCHANAH - Nový rok. Pojednania o sviatku Nového roka.
9. TAANITH - sviatky. Pojednáva o verejných pôstoch.
10. MEGILLAH - zvitok. Pojednáva o čítaní Knihy Ester. Obsahuje opis sviatku Purim.
11. MOED KATON - menší sviatok. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa dní medzi prvým a posledným dňom sviatku Pesach a Sukot.
12. CHAGIGAH-Porovnanie obradov na tri sviatky: Pesach, Sukot a Stánky.

III. NASCHIM. Obsahuje sedem kníh alebo *Masechtoth*.

1. JEBBAMOTH-Sestry v zákone. Pojednáva o levirátnom manželstve.
2. KETHUBOTH-manželské zmluvy. Pojednáva o venoch a manželských vyrovnaniach.
3. KIDDUSCHIN-Betrothals.
4. GITTIN-Knižka o rozvodoch.
5. NEDARIM-Sľuby. Pojednáva o sľuboch a ich zrušení.
6. NAZIR-Nazarita. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa nazaritov a tých, ktorí sa oddelili od sveta a zasvätili sa Bohu.
7. SOTAH-Žena podozrivá z cudzoložstva.

IV. NEZIKIN. Obsahuje desať kníh alebo *Masechtoth*.

1. BABA KAMA - prvá brána. Pojednáva o škodách a zraneniach a ich náprave.
2. BABA METSIA - Stredná brána. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa nájdeného majetku, o dôvere, o kúpe a predaji, požičiavani, prenájme a prenájme.
3. BABA BATHRA - posledná brána. Zaoberá sa zákonmi týkajúcimi sa nehnuteľností a obchodu, väčšinou vychádzajúcimi z tradičného práva. Týka sa aj dedičského práva.
4. SANHEDRIN-Súdy. Pojednáva o súdoch a ich konaní a o trestaní hrdelných zločinov.
5. MAKKOTH - Pásma. Štyridsať pruhov (mínus jeden), ktoré sa udeľujú zločincovi.
6. SCHEBUOTH-Prísahy. Zaoberá sa rôznymi druhmi prísah.
7. EDAIOTH-svedectvá. Obsahuje zbierku tradičných zákonov a rozhodnutí zozbieraných zo svedectiev významných učiteľov.
8. HORAIOTH-Rozhodnutia. Pojednáva o rozsudkoch sudcov a trestoch previnilcov.
9. ABHODAH ZARAH-Idolatria.
10. ABHOTH-Otcovia. Pojednáva o zákonoch otcov. Nazýva sa aj PIRKE ABHOTH.

V. KODASCHIM. Obsahuje jedenásť kníh alebo *Masechtoth*.

1. ZEBBACHIM-obete. Pojednáva o zvieracích obetiach a spôsobe ich obetovania.
2. CHULIN - profánne veci. Pojednáva o tradičnom spôsobe zabíjania zvierat na bežné použitie.
3. MENACHOTH-Mäsové obety. Pojednáva o obetovaní mäsa a nápojov.
4. BEKHOROTH-Prvorodený. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa prvorodených ľudí a zvierat.
5. ERAKHIN - Odhady. Pojednáva o spôsobe, akým sa osoby zasvätené Pánovi sľubom právne oceňujú, aby mohli byť vykúpené.
6. TEMURAH - výmena. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa výmeny posvätených vecí.
7. MEILAH - prekročenie, svätokrádež. Pojednáva o hriechoch porušenia alebo znesvätenia posvätných vecí.
8. KERITHUTH - výnimky. Pojednáva o hriechoch, ktoré podliehajú trestu excízie, a o ich odčinení obetami.
9. TAMID - každodenná obeta. Opisuje chrámové služby spojené s každodennými rannými a večernými obetami.
10. MIDDOTH - merania. Opisuje rozmery a opis chrámu.
11. KINNIM - vtácie hniezda. Pojednáva o obetách pozostávajúcich z hydiny, o obetách chudobných atď.

VI. TOHOROTH. Obsahuje dvanásť kníh alebo *Masechtoth*.

1. KELIM-nádoby. Pojednáva o podmienkach, za ktorých domáce náradie, odevy atď. získavajú rituálnu čistotu.
2. OHOLOTH - stany. Pojednáva o stanoch a domoch a o tom, ako sa znečisťujú a očisťujú.
3. NEGAIM - nákazy. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa malomocenstva.

4. PARAH - jalovica. Pojednáva o zákonoch týkajúcich sa červenej jalovici a použitia jej popola na očistenie nečistých.
  5. TOHOROTH - Očisťovanie. Pojednáva o niektorých menších stupňoch nečistoty, ktoré trvajú len do západu slnka.
  6. MIKVAOTH - studne. Pojednáva o podmienkach, za ktorých sú studne a nádrže vhodné na rituálne očisťovanie.
  7. NIDDAH - menštruácia. Pojednáva o zákonnej nečistote vyplývajúcej z určitých stavov u žien.
  8. MAKSCHIRIN - prípravky. Pojednáva o tekutinách, ktoré pripravujú a likvidujú semená a plody na prijatie rituálnej nečistoty.
  9. ZABHIM-Oblasť nočného znečistenia a kvapavky. Lieči na nečistotu vznikajúcu z týchto výlučkov.
  10. TEBHUL IOM-denné umývanie.
-
11. IADAIM-Ruky. Pojednáva o rituálnej nečistote rúk podľa tradičného práva a o ich očisťovaní.
  12. OKETSIN - stonky ovocia. Pojednáva o stopkách a škrupinách ovocia, ktoré sú nositeľmi rituálnej nečistoty.

Kompletný Talmud obsahuje 63 kníh v 524 kapitolách.

K nim sa pridávajú ďalšie štyri krátke traktáty, ktoré neboli zahrnuté do bežného Talmudu. Pridali ich neskorší autori a vykladači.

Tieto štyri sú:

MASSEKHETH SOPHERIM - Traktát zákonníkov. Pojednáva o spôsobe písania kníh zákona. Má 21 kapitol.
EBHEL RABBETI - rozsiahly traktát o smútku. Má 14 kapitol.
KALLAH - Nevesta. O nadobudnutí nevesty, o jej ozdobách a iných veciach týkajúcich sa nevesty. Má jednu kapitolu.
MASSEKHETH DEREKH ERETS - správanie v živote. Delí sa na RABBAH - hlavné časti a ZUTA - vedľajšie časti. Má 16 kapitol.
Na konci je pridaná osobitná kapitola - PEREK SCHALOM - o mieri.

* * * * *

Keďže Talmud bol takým rozsiahlym a neusporiadaným dielom, bolo potrebné vytvoriť kompendium, ktoré by uľahčilo jeho štúdium. Preto rabin Izák ben Jákob Alfassi v roku 1032 vydal Kratší Talmud, ktorý nazval *Halachot - Konštitúcie*. Vynechal všetky dlhé diskusie a zachoval len tie časti, ktoré sa týkali praktických vecí života. Keďže však toto dielo nemalo žiadny poriadok, nepovažovalo sa za veľmi hodnotné.

Prvým, kto vydal prehľadné dielo o židovskom práve, bol Maimonides, nazývaný "Orol synagógy". V roku 1180 vydal svoje slávne dielo *Mischah Tóra - Náprava zákona*, nazývané aj *Iad Chazaka - Silná ruka*. Obsahuje štyri časti alebo zväzky a 14 kníh a zahŕňa celý Talmud. Maimonides do tohto diela zahrnul aj veľa filozofických diskusií a pokúsil sa stanoviť mnoho vlastných zákonov. Kvôli tomu ho jeho ľud exkomunikoval a odsúdil na smrť. Utiekol do Egypta, kde zomrel v roku 1205.

Napriek tomu hodnota jeho diela časom vzrástla a istý čas sa jeho rozšírená verzia tešila u Židov veľkej úcte. Nevýhodou tohto diela je, že obsahuje mnoho zákonov, ktoré po zničení Chrámu nemali žiadnu hodnotu.

Vydanie Maimonidovho diela, zbavené všetkých jeho filozofických novinek a všetkých starých, zbytočných zákonov, vydal v roku 1340 v prísnom súlade s myšlienkami rabinov Jakub ben Ascher, ktorý mu dal názov *Arbaa Turim - Štyri príkazy*, ktoré sú:

- I. ORACH CHAIM: Semená života a pojednáva o každodennom živote v domácnosti a v synagóge.
- II. IORE DEAH: učí vedomosti o jedlách, očišťach a iných náboženských zákonoch.
- III. CHOSCHEN HAMMISHPAT: súkromné úsudky o občianskych a trestných zákonoch.
- IV. EBHEN HAEZER: Skala pomoci, ktorá pojednáva o zákonoch manželstva.

Keďže Alfasi, Maimonides a Jákob ben Ascher sa v mnohých bodoch nezhodli, čo viedlo k rôznym výkladom toho istého zákona, vznikla veľká potreba knihy, ktorá by obsahovala stručné a výstižné riešenia sporov a ktorá by židovskému ľudu poskytla zbierku zákonov hodnú tohto mena.

Jozef Karo, palestínsky rabin (narodený v roku 1488, zomrel v roku 1577), túto potrebu uspokojil svojím slávnym komentárom k *Arbaa Turim*, ktorý nazval *Schulchan Arukh - Pripravená tabuľka*. Keďže sa však zvyky orientálnych Židov veľmi líšili od zvykov západných Židov, ani *Schulchan Arukh* Josepha Karo nestačil Židom všade. A preto rabin Mosche Isserles napísal komentár k *Schulchan Arukh* s názvom *Darkhe Mosche*, Mojžišova cesta, ktorý sa na Západe dočkal rovnakého prijatia ako dielo Jozefa Karo na Východe.

V súčasnosti sa *Schulchan Aruch* považuje za záväzný zákonník Židov, ktorý používajú najmä pri štúdiu. (11) K jednotlivým častiam tejto knihy bolo napísaných mnoho komentárov.

(11) Pre dnešných Židov má Talmud rovnakú hodnotu ako diela cirkevných otcov pre kresťanov. Schulchan Arukh zodpovedá nášmu Kompendiu teológie.

Dôležité je poznamenať, že toto dielo Židia vždy považovali za sväté. Vždy ho považovali a stále považujú za dôležitejšie ako Sväté písmo. samotný Talmud to ukazuje veľmi jasne:

V traktáte *Babha Metsia*, fol. 33a, čítame:

"Tí, ktorí sa venujú čítaniu Biblie, vykonávajú určitú cnosť, ale nie veľmi veľkú; tí, ktorí študujú *Mišnu*, vykonávajú cnosť, za ktorú dostanú odmenu; tí však, ktorí sa venujú štúdiu *Gemary*, vykonávajú najvyššiu cnosť."

Podobne v traktáte *Sopherim XV*, 7, fol. 13b:

"Sväté písmo je ako voda, *Mišna* akovíno a *Gemara* akoaromatické víno.

Nasledujúci názor je známy a veľmi chválený v spisoch rabínov:

"Syn môj, dbaj radšej na slová zákonníkov ako na slová zákona." (12)

(12) porovnaj *Erubhin*, f. 21b

Dôvod sa nachádza v traktáte *Sanhedrin X*, 3, f.88b:

"Kto prestupuje slová zákonníkov, hreší ťažšie ako tí, čo prestupujú slová zákona."

Aj v prípade rozdielnych názorov na Zákon a na lekárov treba obidva považovať za slová Pána Boha.

V traktáte *Erubhin*, f. 13b, kde sa hovorí o tom, že medzi dvoma školami Hillela a Schamaiho existoval rozdiel v názoroch, sa dospelo k záveru, že:

"Slová oboch sú slová živého Boha."

V knihe *Mizbeach*, (13) kap. V sa nachádza tento názor:

"Nič nie je nadradené svätému Talmudu."

(13) porovnaj Joan. Buxtorf, *Recensio operis Talmud*, s. 225.

Súčasní obhajcovia Talmudu o ňom hovoria takmer rovnako. (14)

(14) porovnaj *Talmud Babli*, traktát. *Berachoth*, Berlín, 1842. Pref. s. 8.

O tom, čo si kresťania mysleli o Talmude, dostatočne svedčia mnohé edikty a dekréty, ktoré boli o ňom vydané a ktorými ho najvyšší cirkevní a štátni panovníci mnohokrát zakázali a odsúdili tento posvätný druhostupňový zákonník Židov na plamene.

V roku 553 cisár Justinián zakázal šírenie talmudských kníh v celej Rímskej ríši. (15) V 13. storočí "pápeži Gregor IX. a Inocent IV. odsúdili knihy Talmudu ako knihy obsahujúce všetky druhy ohavností a rúhaní proti kresťanskej pravde a nariadili ich spáliť, pretože šíria mnohé hrozné herézy" (16).

(15) porovnaj *Authenticae Constitutiones*, Novella 146.

(16) Porov. *Corp. iuris can. VII Decretal, lib. V, tit. IV, cap. 1.*

Neskôr ich odsúdili mnohí ďalší rímski pápeži - Julius III, Pavol IV, Pius IV, Pius V, Gregor XIII, Klement VIII, Alexander VII, Benedikt XIV a ďalší, ktorí vydali nové vydania Indexu zakázaných kníh podľa príkazov otcov Tridentského koncilu, a dokonca aj v našej dobe. (17)

(17) V poslednom vydaní tohto *Index Expurgatorius* "na príkaz nášho svätého Pána pápeža Leva XIII., ktorý teraz šťastne spravuje Kristovu Cirkev", vydanom v roku 1887, sú "Talmud a iné židovské knihy" zakázané takto: "Hoci v Indexe vydanom pápežom Piom IV. bol židovský Talmud so všetkými jeho glosami, poznámkami, výkladmi a výkladmi zakázaný, ale ak bol publikovaný bez názvu Talmud a bez jeho ohavných ohováraní proti kresťanskému náboženstvu, mohol byť tolerovaný; avšak náš svätý pán pápež Klement VIII. vo svojej Konštitúcii proti bezbožným spisom a židovským knihám, vydanej v Ríme roku Pána 1592. . ich zakázal a odsúdil: tým nemal v úmysle ich povoliť alebo tolerovať ani za vyššie uvedených podmienok; výslovne a osobitne totiž vyhlásil a chcel, aby bezbožné talmudské, kabalistické a iné ohavné knihy Židov boli úplne odsúdené a aby zostali vždy odsúdené a zakázané a aby sa jeho konštitúcia o týchto knihách trvalo a neporušiteľne dodržiavala."

Posledný pokus o vykorenenie talmudických kníh podnikol v roku 1510 cisár Maximilián, ktorý na naliehanie konvertovaného Žida Johanna Pfefferkorna nariadil, aby boli židovské knihy skonfiškované a odovzdané univerzitám na preskúmanie. To dalo podnet na slávny "reuchlinovský" spor, podľa mena Reuchlina, ktorý bol poradcom vojvodu z

Wirtenbergu a ktorý obhajoval niektoré časti Talmudu. Zastávali sa ho slávni humanisti Erazmus Rotterdamský, Ulrich Hutten, Aegidius z Viterba a ďalší. Tento spor sa rozohrel po celej Európe. Po dlhých úvahách univerzity v Erforte, Moguntine, Louvaine a Paríži obvinili Reuchlina, že je židovským propagandistom; hlavný inkvizítor Dominus Hoogstraten ho však obvinil zo skazenej herézy a predvolal ho pred súd. Napokon sa prípad dostal do Ríma a tamojší sudcovia v roku 1516 dali za pravdu Reuchlinovi. Prípad uzavrel pápež Lev X., ktorý nariadil obom stranám mlčať, a to bez toho, aby v tejto veci vydal definitívne rozhodnutie. Reuchlin teda nebol vyhlásený za nevinného, ani Talmud nebol odsúdený do plameňov.

[O postoji Katolíckej cirkvi k Židom pozri prílohu na konci tejto knihy: "Ako pápeži zaobchádzali so Židmi.]

Na začiatku 16. storočia, keď pokoj Cirkvi narušili nové náboženstvá, Židia začali Talmud šíriť otvorene, k čomu im pomohlo umenie tlače, ktoré bolo v tom čase nedávno vynájdené. Prvé tlačené vydanie celého Talmudu, ktoré obsahovalo všetky jeho rúhania proti kresťanskému náboženstvu,⁽¹⁸⁾ vyšlo v Benátkach v roku 1520.⁽¹⁹⁾ A takmer všetky židovské knihy vydané v tomto storočí, ktoré im bolo priaznivé, sú úplné a pravé.

(18) Vzorové vydanie, pozostávajúce z 12 zväzkov fólií, možno vidieť v cisárskej sále Viedenskej knižnice, z ktorej bolo vyhotovených mnoho kópií.

(19) Židia zvyknú víťazoslávne poukazovať na skutočnosť, že práve v tom istom roku Martin Luther spálil bulu pápeža Leva X. Porov. článok Em. Deitscha v Quarterly Review október 1867 s názvom "Čo je Talmud?"

Koncom 16. storočia a začiatkom 17. storočia, keď sa mnohí slávni muži usilovne venovali štúdiu Talmudu, Židia v obave o seba začali vylučovať časti Talmudu, ktoré boli otvorene nepriateľské voči kresťanom. Tak bol Talmud, ktorý vyšiel v Bazileji v roku 1578, na mnohých miestach pozmenený.

A na synode v Poľsku v roku 1631 rabíni Nemecka a iných krajín vyhlásili, že sa nesmie tlačiť nič, čo by dráždilo kresťanov a spôsobovalo prenasledovanie Izraela. Z tohto dôvodu v židovských knihách, ktoré boli vydané v nasledujúcom storočí a neskôr, chýbajú znaky mnohých vecí. Rabíni z pamäti vysvetľujú, čo tieto veci znamenajú, pretože vlastnia pravé knihy, ktoré kresťania vidia len zriedka.

Židovské knihy však neskôr vychádzali s malými úpravami v Holandsku, kde boli Židia vyhnaní zo Španielska láskavo prijatí. Talmud, ktorý tam vyšiel v rokoch 1644 - 1648, je takmer podobný benátskemu vydaniu. ⁽²⁰⁾

(20) Vytlačené drobným písmom, vo veľkom kvarte. Treba poznamenať, že takmer všetky vydania Talmudu majú rovnaký počet listov a rovnaké usporiadanie textu. Veľká alebo malá forma závisí od typu písma.

Najnovším prostriedkom, ktorý bol vymyslený na oklamanie cenzorov, bolo vloženie slova *haiah* (bol) k pravému textu, akoby sa tým chcelo naznačiť, že daná vec tam kedysi mala svoje miesto. ⁽²¹⁾ Tým však očistili len vonkajšiu stranu kalicha. Na mnohých miestach totiž ukazujú, čo majú na mysli, *napr.* slovami *gam attah*, "aj teraz", *t. j.* "tento zákon zaväzuje"; a *aphilu bazzeman hazzeh*, "aj dnes", *t. j.* "tento zákon platí", a podobne. ⁽²²⁾

(21) Nasleduje ukážka: *Schulchan Arukh*, časť starobylého benátskeho vydania z roku 1594, hovorí: "Čo sa týka tých, ktorí uctievať hviezdy a planéty, keď medzi nimi a nami nie je vojna... nemajú byť prepustení na slobodu" atď. Na tom istom mieste vo vydaní vydanom vo Vilne v roku 1873 čítame: "Hviezdy a hviezdokopy sa majú veriť: "Čo sa týka modloslužobníkov siedmich ľudí, v čase, keď medzi nimi a nami nebude vojna... nemajú byť prepustení na slobodu" atď.

(22) Porovnaj *Choschen ham.* 338, 10; *Iore deah*, 159, 1 atď.

* * * * *

Musíme pridať niekoľko poznámok o ďalšej veľmi známej židovskej knihe, ktorá sa nazýva ZOHAR.

Podľa niektorých rabínov Mojžiš po tom, čo bol na vrchu Sinaj poučený o výklade zákona, neodovzdal tieto informácie Jozeemu ani on starším, ale Áronovi, Áron Eleazerovi a tak ďalej, až kým ústne učenie nebolo spracované do knižnej podoby nazvanej ZOHAR, nazvanej tak od mena ZEHAR, čo znamená svietiť. Je to totiž ilustrácia Mojžišových kníh, komentár k Pentateuchu.

Autorom bol údajne R. Schimeon ben Jochai, žiak R. Akibha, ktorý päťdesiat rokov po zničení Chrámu ukončil svoj život ako mučeník okolo roku 120 n. l. v Hadriánovej vojne proti Židom. Keďže sa však v tejto knihe objavujú mená mužov, ktorí žili mnoho storočí po uvedenom roku, a keďže sa o nej nezmieta ani Rambam (R. Mosche ben Nachman), ani R. Ascher, ktorý zomrel okolo roku 1248 n. l., je pravdepodobnejšie, že bližšie k pravde sú tí, ktorí tvrdia, že kniha Zohar prvýkrát uzrela svetlo sveta okolo 13. storočia. Za pravdepodobné sa to považuje najmä preto, že približne v tomto čase vznikla kniha, ktorá je svojou argumentáciou a štýlom podobná chaldejskému typu písma.

Pozostáva z troch zväzkov vo veľkom oktávovom formáte.

* * * * *

Židovskí učители vydali mnoho ďalších diel, ktoré sa používajú pri štúdiu židovského práva a ktoré sa tešia veľkej úcte, pretože

vysvetľujú mnohé nejasné pasáže Talmudu. Niektoré z nich sú citované v tejto knihe a sú nasledovné:

BIAR - vyhlásenie, objasnenie, komentár k inému komentáru. Tieto deklarácie sa od seba navzájom líšia.

HALAKOTH-obvykle písané HILKHOTH-rozhodnutia alebo dizertácie. Samostatné knihy Svätého písma a Talmudu od rôznych rabínov: Maimonides, Bešai, Edels, Mojžiš z Kotzen, Kimchi a ďalší. Vo väčšine prípadov sú citácie uvedené z HILKOTH AKUM od Maimonida. Tie obsahujú rozpravy o hviezdach a planétach a o postavení národov. Existuje ešte jedna - HILKOTH MAAKHALOTH ASAVOROTH - dizertácia o zakázaných potravinách.

IUCHASIN alebo SEPPER IUCHASIN-disertácie o rode. Pojednáva o svätých a židovských dejinách od počiatku sveta do roku 1500. Vytlačené v Krakove, 1580.

JALKUT - zozbieraný komentár z rôznych starovekých kníh. Predpokladá sa, že nemá doslovný, ale alegorický význam. Autor: Mgr: Rabín Šimeon z Frankfurtu.

KED HAKKEMACH - Sud múky. Obsahuje miesta teologických spoločenských v abecednom poradí. Autor: Mgr: Rabín Bechai z Lublinu.

MAGEN ABRAHAM - Abrahámov štít. Autor: Mgr: Perizola.

MIZBEACH HAZZAHABH - Zlatý oltár. Kabalistická kniha. Autor: Mgr: Schelomon ben Rabbi Mordechai. Vytlačené v Bazileji v roku 1602.

MACHZOR-a Cyklus. Kniha modlitieb, ktorá sa používa pri veľkých sviatkoch.

MENORATH HAMMAOR - svietnik svetla. Talmudská kniha. Obsahuje Aggadoth a Medraschim. t. j. alegorické a historické komentáre k celému Talmudu. Autor: Mgr: Rabín Izák Abhuhabh. Vytlačené v roku 1544.

MAIENE HAIESCHUAH - Fontány Spasiteľ'a. Vynikajúci komentár k Danielovi od rabína Isaaca Abarbanela. Nachádzajú sa v ňom početné polemiky proti kresťanom. Vytlačené v roku 1551.

MIKRA GEDOLAH - Veľké zhromaždenie. Hebrejská Biblia s komentármi R. Salomona Iarchiho a R. Ezru.

MASCHMIA IESCHUAH - Kazateľ spásy. Výklady o všetkých prorokoch. O budúcom vykúpení. Autor: Mgr: Abarbanel.

NIZZACHON-Víťazstvo. Útoky na kresťanov a štyri evanjeliá. Autor: Mgr: Autor: Rabín Lipman. Vytlačené v roku 1559.

SEPPER IKKARIM - kniha o základoch alebo článkoch viery. Obsahuje jeden veľmi tvrdý útok proti kresťanskej viere.

SK ISRAEL - Oko Izraela. Slávna kniha. Má druhú časť -BETH JAKOBH- Dom Jakubov. Zahŕňa najrozkošnejšie talmudské dejiny. Vytlačené v Benátkach v roku 1547.

SCHAARE ORAH - Brána svetla. Najslávnejšia kabalistická kniha. Autor: Ben Joseph Gekatilia.

SCHEPHAA TAL-Hojnosť rosy. Kabalistická kniha. Kľúč ku knihe Zohar a iným podobným knihám. Autor: Rabín Schephtel Horwitz z Prahy.

TOLDOTH IESCHU - Ježišove generácie. Malá brožúrka plná rúhaní a zlomyseľností. Obsahuje dejiny Krista. Plná falošných a klamlivých prejavov.

Pri príprave tejto brožúrky som použil nasledujúce zdrojové materiály:

TALMUD. Vydanie v Amsterdame, 1644-48, v 14 zväzkoch.

SCHULKHAN ARUKH, autor: rabín Joseph Karo. Vydanie v Benátkach, 1594. Bez komentárov.

IORE DEAH. Početné citáty. Vydanie v Krakove.

ZOHAR. Vydanie v Amsterdame, 1805. 3 zväzky.

MIKRA GEDOLAH. Edícia Amsterdam, 1792, 12 zväzkov, edícia Bazilej, 1620, 2 zväzky, edícia Benátky.

HILKHOTH AKUM, R. Maimonides, vydanie Vossius, 1675

Ako pomocné práce som použil:

JOANNES BUXDORFIUS. a Lexicon Chaldaicum, Talmudicum et Rabbinicum, Basel, 1640. b. De Abreviaturis Hebraicis; Operis Talmudis Recensio; Bibliotheca Rabbinica. Bazilej, 1712. c. Synagoga Judaica. Basel, 1712.

JOH. CHRISTOPHORI WAGENSEILII, Sota. Aldtorfi Noricum, 1674.

GEORGII ELIEZ. EDZARDI: Tractatus talmudici "AVODA SARA." Hamburg, 1705.

JACOBI ECKER: "Der Judenspiegel im Lichte der Wahrheit"(Židovské zrkadlo vo svetle pravdy). Paderborn, 1884.

AUGUST ROHLING: Die Polemik und das Menschenopfer des Rabbinismus. (Polemika a ľudská obeť rabínstva). Paderborn, 1883.

* * * * *

Použil som len diela tých, ktorých si samotní Židia veľmi vážia a na ktorých sa Židia odvolávajú, keď vedú spory s kresťanmi, a nestranne som citoval názory týchto učených mužov. (23) Ich veľká usilovnosť pri citovaní z textov kníh, ktoré som mohol preskúmať, bola pre mňa dôkazom, že som použil rovnakú usilovnosť aj pri citovaní z menej známych prameňov, ku ktorým majú oveľa väčší prístup ako ja.

(23) ". . . Sväté kresťanské náboženstvo nepotrebuje falošné svedectvo, ani mu nijako nepomáha." I. C. Wagens, in *Sota*, s. 298.

PRVÁ ČASŤ - UČENIE TALMUDU O KRESŤANOKH

Najprv sa pozrieme, čo Talmud učí o Ježišovi Kristovi, zakladateľovi kresťanstva, a potom o jeho nasledovníkoch, kresťanoch.

KAPITOLA I - JEŽIŠ KRISTUS V TALMUDE

Mnohé pasáže talmudických kníh pojednávajú o narodení, živote, smrti a učení Ježiša Krista. Nie vždy sa však označuje rovnakým menom, ale rôzne sa nazýva "Ten človek", "Istý", "Syn tesára", "Ten, ktorý bol obesený" atď.

Článok I. - O MENÁCH JEŽIŠA KRISTA

1. Skutočné meno Krista v hebrejčine je *Jeschua Hanotsri* - Ježiš Nazaretský. Nazýva sa *Notsri* podľa mesta Nazaret, v ktorom vyrastal. Preto sa aj v Talmude kresťania nazývajú *Notsrim-Nazaretčania*.

Keďže slovo *Jeschua* znamená "Spasiteľ", meno Ježiš sa v židovských knihách vyskytuje len zriedka. (1) Takmer vždy sa skracať na *Jeschu*, čo sa zlomyseľne berie, akoby bolo zložené zo začiatkových písmen troch slov Immach SChemo Vezikro- "Nech je jeho meno a pamiatka vymazaná"(2).

(1) ex. gr. in *Maiene ieschua*, fol. 66b

(2) porovnaj I. Buxtorf in *Abbrev. Jeschu*: "Židia medzi sebou nehovoria *Jeschu*, ale *Isschu*, čo tak takmer zodpovedá slovám tejto kľiatby. Keď som sa pred niekoľkými rokmi o tom rozprával s istým Židom, povedal mi, že to znamená nielen toto, ale aj *Jeschu Scheker* (klamár) *Utoebah* (a ohavnosť). Kto by sa pri tom hlboko nezľakol? Tento Žid žil vo Frankfurte a v Hannoveri a precestoval celý svet. Keď videl, ako ma to zhrozilo, jeho viera v židovstvo začala slabnúť, pretože kresťanskej viere nebol naklonený a často o nej diskutoval so mnou a s doktorom Amandom Polanom. Tu a tam som objavil aj ďalšie dve tajné slová zo židovskej kabaly, ktoré súvisia s týmto menom. Je známe, že Izraeliti sú vo svojich posvätných spisoch často varovaní, aby sa vyhýbali uctievaniu Elohe Nekhar - cudzích bohov alebo boha. Čo v skutočnosti znamená Elohe Nekhar? Podľa spôsobu číslovania Gammatría sa tieto písmená rovnajú 316, ktoré spolu tvoria slovo *Jeschu*. To sa nachádza na konci knihy *Abhkath Rokhel*. Učia teda, že zneuctiť Boha uctievaním *Elohe Nechara* je to isté ako zneuctiť ho uctievaním *Jeschu*. Hľa, aká je to zloba hada! Antonius našiel v jednej knihe o židovskej viere a náboženstve aj marginálnu poznámku.

V židovskej modlitebnej knihe sa nachádza istá modlitba začínajúca sa slovom *Alenu...* Predtým znenie obsahovalo isté veci, ktoré boli neskôr zo strachu pred kresťanmi vypustené, ale miesto zostalo voľné, aby upozornilo deti a dospelých, že sa tam niečo vynechalo. Vymazané slová boli *hammischtachavim lehebel varik umitpallelim lelo ioschia* "Tí, čo sa klaňajú, vystavujú na obdiv márnosť a hlúposť a klaňajú sa tomu, kto nemôže spasit". Toto sa vo všeobecnosti hovorí o modláč, ale v skrytosti sa myslí na Ježiša, ktorého meno je tu označené písmenami..."

2. V Talmude sa Kristus nazýva *Otho Isch* - "Ten človek", t. j. ten, ktorého všetci poznajú. V traktáte *Abhodah Zarah*, 6a, čítame:

"Kresťanom sa nazýva ten, kto nasleduje falošné učenie *toho človeka*, ktorý ich učil sláviť sviatok v prvý deň po sobote, teda uctievať v prvý deň po sobote."

3. Na iných miestach sa nazýva jednoducho *Peloni* - "Istý". V *Chagige*, 4b, čítame:

"Mária... matka istého, o ktorom sa hovorí v *Šabate...*" (104b)

To, že táto Mária nie je nikto iný ako Ježišova matka, si ukážeme neskôr.

4. Z pohrdania sa Ježiš nazýva aj *Naggar bar naggar* - "tesár, syn tesára",⁽³⁾ tiež *Ben charsch etaim* - "syn drevorubača".

(3) porovnaj *Abhodah Zarah*, 50b.

5. Nazýva sa aj *Talui* - "ten, ktorý bol obesený". Rabín Samuel, syn Meírov, v *Hilch. Akum* Maimonidesa, poukazuje na skutočnosť, že bolo zakázané zúčastňovať sa na kresťanských sviatkoch Vianoc a Veľkej noci, pretože sa slávil kvôli tomu, *ktorý bol obesený*. A rabín Aben Ezra ho v komentári ku knihe *Genesis* (XXVII, 39) nazýva aj *Taluom*, ktorého podobu cisár Konštantín reprodukoval na svojej zástave. "... za čias Konštantína, ktorý urobil zmenu náboženstva a na svoju zástavu umiestnil postavu *toho, ktorý bol obesený*."

Článok II.-ŽIVOT KRISTA

Talmud učí, že Ježiš Kristus bol nemanželský a bol počatý počas menštruácie, že mal dušu Ezaua, že bol blázon, zaklínač, zvodca, že bol ukrižovaný, pochovaný v pekle a odvtedy ho jeho nasledovníci stavajú ako modlu.

1. NEMANŽELSKÝ A POČATÝ POČAS MENŠTRUÁCIE

V traktáte *Kallah*, 1b, sa uvádza nasledovné:

"Raz, keď starší sedeli pri bráne, prešli okolo dvaja mladí muži, z ktorých jeden mal hlavu zakrytú a druhý holú. Rabín Eliezer poznamenal, že ten s holou hlavou je nelegitímny, *mamzer*. Rabín Jehoschua povedal, že bol počatý počas menštruácie, *ben niddah*. Rabín Akiba však povedal, že bol obidvoch. Načo sa ostatní opýtali rabína Akibaha, prečo sa odvážil odporovať svojim kolegom. Odpovedal, že to, čo povedal, môže dokázať. Išiel teda za chlapcovou matkou, ktorú videl sedieť na trhu a predávať zeleninu, a povedal jej: "Moja dcéra, ak pravdivo odpovieš na to, na čo sa ťa budem pýtať, sľubujem, že budeš v budúcom živote zachránená. Žiadala, aby prisahal, že svoj sľub dodrží, a rabín Akiba tak urobil - ale len ústami, pretože v srdci svoju prisahu zneplatnil. Potom povedal: "Povedz mi, aký je to tvoj syn? Na to mu odpovedala: "V deň, keď som sa vydala, som mala menštruáciu, a preto ma môj muž opustil. Prišiel však zlý duch, vyspal sa so mnou a z tohto styku sa mi narodil syn. Tak sa ukázalo, že tento mladík bol nielen nemanželský, ale aj počatý počas menštruácie svojej matky. A keď to počuli jeho pýtajúci sa, vyhlásili: "Vskutku veľký bol rabín Akiba, keď opravil svojich starších!" A keď sa to dozvedeli, vyhlásili: "Vskutku veľký bol rabín Akiba, keď opravil svojich starších! A zvolali: "Nech je požehnaný Pán, Boh Izraela, ktorý zjavil svoje tajomstvo rabínovi Akibahovi, synovi Jozefovmu!"

To, že Židia chápu tento príbeh ako príbeh o Ježišovi a jeho matke Márii, jasne dokazuje ich kniha *Toldath Jeschu* - "Ježišove pokolenia" -, kde sa narodenie nášho Spasiteľa opisuje takmer rovnakými slovami. (4)

(4) porovnaj *Synag. Jud.* Kap. VIII, s. 133.

Ďalší príbeh tohto druhu sa rozpráva v *Sanhedrine* 67a:

"Spomedzi všetkých, ktorí sú vinní zo smrti podľa Zákona, len on⁽⁵⁾ je pristihnutý pri úskoku. Ako sa to deje? Zapália sviečku vo vnútornej miestnosti a svedkov umiestnia do susednej miestnosti vonku, kde ho vidia a počujú jeho hlas, ale kde ich on nemôže vidieť. Potom mu tá, ktorú sa pokúsil zviest', povie: "Prosím, zopakuj tu v súkromí, čo si mi predtým povedal. Ak zvodca zopakuje, čo povedal, ostatní sa ho spýtajú: 'Ale ako máme opustiť nášho Boha, ktorý je na nebesiach, a slúžiť modlám? Ak sa zvodca kajá, všetko je v poriadku. Ak však povie: 'Je to naša povinnosť' a je správne, aby sme to robili,' potom ho svedkovia vonku, ktorí ho počuli, predvedú pred sudcu a ukameňujú ho na smrť. To urobili Stadvomu synovi v Lude a v predvečer Veľkej noci ho obesili. Tento Stadvom syn bol totiž Pandirov syn. Rabín Chasda nám totiž hovorí, že Pandira bol manželom⁽⁶⁾ Stady, jeho matky, a žil v čase, keď žil Pafus, syn Jehudov. Jeho matkou však bola Stada, Mária z Magdaly (dámska kaderníčka), ktorá, ako sa hovorí v Pumbadite, opustila svojho manžela."

(5) totiž zvodca, ktorý sa snaží zviest' iného, aby sa klaňal modle a pridával sa k falošnému náboženstvu.

(6) Marginálna poznámka hovorí, že tento Stadv syn sa volal po otcovi, nie po matke, hoci bol nemanželský.

To znamená, že jeho Mária sa volala Stada, teda prostitútka, pretože podľa toho, čo sa učilo v Pumbadite, opustila svojho manžela a spáchala cudzoložstvo. Toto je zaznamenané aj v Jeruzalemskom talmude(7) a u Maimonida(7).

(7) porovnaj *Sanhedrin*, kap. VII ku koncu a *Iebhammoth*, posledná kap.

To, že sa tu spomína Mária, Ježišova matka, je potvrdené v traktáte *Chagiga*, 4b:

"Keď raz rabína Bibhaja navštívil anjel smrti (diabol), povedal svojmu pomocníkovi: "Chod' a prived' mi kaderničku Máriu" (to znamená, že ju zabil). Išiel a priviedol Máriu detskú kaderničku - namiesto druhej Márie."

Poznámka na okraji vysvetľuje túto pasáž takto:

"Tento príbeh o Márii, dámskej kaderničke, sa odohral za druhého chrámu. Bola matkou Peloniho, 'toho muža', ako sa nazýva v traktáte *Šabat*," (fol. 104b).

V spomínanom úryvku z knihy *Schabbath* sa píše:

Táto mágia Stadvho syna je vysvetlená takto v knihe *Beth Jacobh*, fol. 127 a:

"Mágovia pred odchodom z Egypta dbali na to, aby svoje kúzla nezapisovali, aby sa o nich nedozvedeli iné národy. Vymyslel si však nový spôsob, ktorým si ju zapisoval na kožu alebo si do nej robil rany a vkladal si ju tam, a keď sa rany zahojili, nebolo na nich vidieť, čo znamenajú." (8)

(8) Obsirnejšie sa o tom pojednáva v knihe *Toldath Jeschu*, kde sa hovorí o Ježišovi ako o zakláňačovi, ako uvidíme ďalej. Spomína sa to aj v Jeruzalemskom talmude v kap. 12.

Buxtorf(9) hovorí:

"Niet pochyb o tom, kto bol tento Ben Stada, alebo koho pod ním Židia chápali. Hoci sa rabíni vo svojich dodatkoch k Talmudu snažia zakryť svoju zlomyseľnosť a tvrdia, že to nie je Ježiš Kristus, ich klamstvo je jasne viditeľné a mnohé veci dokazujú, že o ňom napísali a pochopili všetky tieto veci. V prvom rade ho nazývajú aj synom Pandiry. Ježiš Nazaretský sa takto nazýva aj na iných miestach(10) Talmudu, kde sa výslovne spomína *Ježiš syn Pandírov*. Aj svätý Ján Damascénsky(11) vo svojej Genealógii Krista spomína Panthera a syna Pantherovho.

"Po druhé, o tejto Stade sa hovorí, že je to Mária, a táto Mária je matkou *Peloniho*"toho istého", čím sa bezpochyby myslí Ježiš. Takto totiž zvykli zakrývať jeho meno, lebo sa ho báli spomenúť. Keby sme mali kópie pôvodných rukopisov, určite by to dokázali. A toto bolo aj meno matky Ježiša Nazaretského.

"Po tretie, nazýva sa Zvodca ľudu. Evanjeliá(12) dosvedčujú, že Ježiša takto nazývali Židia, a ich spisy dodnes dokazujú, že ho tak nazývajú dodnes.

"Po štvrté, nazýva sa "ten, ktorý bol obesený", čo jasne odkazuje na ukrižovanie Krista, najmä preto, že sa pridáva zmienka o čase "v predvečer Paschy", ktorý sa zhoduje s časom Ježišovho ukrižovania. V *Sanhedrine* (43a) sa píše takto:

"V predvečer Veľkej noci obesili Ježiša

"Po piate, čo hovorí Jeruzalemský talmud o dvoch učeníkoch starších, ktorí boli poslaní ako svedkovia, aby ho špehovali, a ktorí boli neskôr predvedení ako svedkovia proti nemu: To sa vzťahuje na dvoch "falošných svedkov", o ktorých sa zmieňujú evanjelisti Matúš(14) a Lukáš(15).

"Po šieste, čo sa týka toho, čo hovoria o synovi Stada, že praktizoval egyptské magické umenie tým, že sa zarezával do svojho tela: to isté obvinenie sa vznáša proti Kristovi v ich nepriateľskej knihe *Toldoth Jeschu*.

"Napokon, čas zodpovedá. Hovorí sa totiž, že tento Stadv syn žil za čias Pafusa, syna Jehudovho, ktorý bol súčasníkom rabína Akiba. Akibah však žil v čase Kristovho nanebovstúpenia a ešte nejaký čas po ňom. O Márii sa tiež hovorí, že žila za čias Druhého chrámu. To všetko jasne dokazuje, že tohto syna Stada tajne a rúhavo chápajú ako Ježiša Krista, syna Márie.

"Iné okolnosti sa môžu zdať v rozpore s týmto tvrdením. Ale to nie je v židovských spisoch nič nové a robí sa to zámerne, aby kresťania nemohli ľahko odhaliť ich úskok."(16)

(9) porovnaj *Lexikón. Jud. in verbo Jeschu*.

(10) Porovnaj Jeruzalemský talmud, *Abhodah Zarah*, kap. II, a *Schabbath*, kap. XIV, *Beth Jacobh*, 127a.

- (11) *Lib.* 4
(12) porovnaj Matúš: "Všade, kde je to možné, je to možné." (13) Porov. XXVII, 63
(13) porovnaj *Sanhedrin*, 107b
(14) kap. XXVI, 60-61
(15) kap. XX, 5
(16) Sú Židia, ktorí to sami priznávajú. Napríklad v knihe Sefer Juchasin (9b): "Rabíni vždy klamali nazarenov tým, že Ježiš, o ktorom hovorí Talmud, nie je Ježiš Kristus kresťanov. Dovoľujú si túto nepravdu kvôli mieru." In Rohling, *Die Polemik und das Menschenopfer des Rabbismus, ut supra.*

2. Ďalej: "V tajných knihách, ktoré sa nesmú ľahko dostať do rúk kresťanov, sa píše, že duša Ezau prišla do Krista, že bol preto zlý a že bol sám Ezau." (17)

- (17) *Synagoga Judaica*, s. 217; porovnaj aj Buxtorf, *Lexicon in verbo Jeschu*.

3. Niektorí ho nazývajú HLUPÁKOM a BLÁZNOM

In Schabbath, 104b:

"Oni [starší] mu [Eliezerovi] povedali: 'Bol to blázon a bláznov si nikto nevšíma.'

4. ZAKLÍNAČ A ČARODEJNÍK

V neslávne známej knihe *Toldoth Jeschu* sa náš Spasiteľ rúha takto:

"A Ježiš povedal: Či moji predkovia Izaiáš a Dávid o mne neprorokovali? *Pán mi povedal: Ty si môj syn, dnes som ťa splodil*, (18) atď. Podobne aj na inom mieste: *Pán povedal môjmu Pánovi: Sadni si po mojej pravici*(19). Teraz vystupujem k svojmu otcovi, ktorý je na nebesiach, a budem sedieť po jeho pravici, čo uvidíte na vlastné oči. Ty však, Judáš, nikdy nedosiahneš tak vysoko(20). Potom Ježiš vyslovil veľké Božie meno (IHVH) a pokračoval v tom, kým neprišiel vietor a nevzal ho medzi zem a nebo. Judáš tiež vyslovil Božie meno a rovnako ho vietor vzal hore. Takto sa obaja vznášali vo vzduchu na počudovanie prizerajúcich sa. Potom Judáš opäť vyslovil Božie meno, chytil Ježiša a strhol ho na zem. Ježiš sa však pokúsil urobiť to isté Judášovi, a tak spolu bojovali. A keď Judáš videl, že nemôže zvíťaziť nad Ježišovými skutkami, vymočil sa na Ježiša, a obaja takto nečistí padli na zem; ani nemohli znova použiť Božie meno, kým sa neumývali."

- (18) Žalm II, 7.
(19) Žalm. CX, 1.
(20) Rozpráva sa totiž, že Judáš bol Ježišovým konkurentom v konaní zázrakov.

Neviem povedať, či si tí, ktorí veria takýmto diabolským lžiam, zaslúžia väčšiu nenávisť alebo súcit. (21)

- (21) Wagenseil, *Sota*, s. 1049

Na inom mieste tej istej knihy sa hovorí, že v dome svätyně bol kameň, ktorý patriarcha Jakub pomazal olejom. (22) Na tomto kameni boli vytesané tetragramatické písmená mena (IHVH),(23) a keby sa ich niekto naučil, mohol by zničiť svet. Preto nariadili, že sa ich nikto nesmie naučiť, a na dva železné stĺpy pred svätynou umiestnili dvoch psov, aby, ak by sa ich niekto naučil, psi naňho štekali, keď bude vychádzať, a on by zo strachu zabudol písmená. Potom sa hovorí: "Ježiš prišiel, vošiel, naučil sa písmená a napísal ich na pergamen. Potom si ich zarezal do mäsa na stehne a vložil ich tam, a keď vyslovil meno, rana sa zahojila."(24)

- (22) porovnaj *Genesis*, XXVIII
(23) Nikto nevie, ako sa má toto vznešené Božie meno čítať. Je však isté, že sa nevyslovovalo Jehova, hoci sa tak bežne vyslovuje. Samohlásky tohto tetragramu sú totiž samohláskami mena Adonaj, a tak Židia čítajú IHVH. Z úcty sa však v ich knihách, s výnimkou Svätého písma, nikdy nepíše, ale iba označuje ", alebo *Haschem*, meno. (24) Buxtorf. *Lexikón*

5. MODLOSLUŽOBNÍK

V traktáte *Sanhedrin* (103a) sa slová žalmu XCI, 10: "Žiadna pohroma sa nepriblíži k tvojmu príbytku" vysvetľujú takto:

"Aby si nikdy nemal syna alebo žiaka, ktorý by si tak posolil jedlo, že by si zničil chuť na verejnosti, ako Ježiš Nazaretský."

Osoliť si príliš jedlo alebo zničiť si chuť sa príslovečne hovorí o tom, kto kazí svoje mravy alebo sa zneucťuje, alebo kto upadá do kacírstva a modlárstva a otvorene ho hlása iným.

6. ZVODCA

V tej istej knihe *Sanhedrin* (107b) čítame:

"Mar povedal: Ježiš zviadol, skazil a zničil Izrael."

7. UKRIŽOVANÝ

Nakoniec ako trest za svoje zločiny a bezbožnosť podstúpil potupnú smrť obesením na kríži v predvečer Veľkej noci (ako sme videli vyššie).

8. POCHOVANÝ V PEKLE

V knihe Zohar, III, (282), sa píše, že Ježiš zomrel ako zviera a bol pochovaný na tej "hromade špiny... kam hádžu mŕtve telá psov a oslov a kde sú pochovaní synovia Ezaua [kresťanov] a Izmaela [Turkov], tiež Ježiš a Mahomed, neobrezaní a nečistí ako mŕtvi psi"(25).

(25) V knihe *Synag. Judaica*, (kap. III, s. 75) je nasledovné: "Ten, kto sa odstrihne [totiž ten, kto slepo neverí rabínskemu učeniu], bude trpieť muky zatratených, ako je to nariadené v talmudskom zákone o trestoch v Traktáte *de Repudiis* (Gitt. c5): Kto pohŕda slovami mudrcov, bude hodený na hromadu špiny spolu so zatratenými." S hrôzou opakujem, že rúhavo rozprávajú, že náš Spasiteľ Ježiš Kristus, ktorého meno nech je naveky požehnané, podstúpil tento trest uvrhnutím do Gehenny, hoci je to v rozpore s tradíciami a učením cirkevných otcov...

9. PO JEHO SMRTI HO JEHO NASLEDOVNÍCI UCTIEVALI AKO BOHA

George El. Edzard vo svojej knihe *Avoda Sara* cituje nasledujúce slová komentátora k Maimonidovej knihe *Hilkoth Akum* (V,3):

"V mnohých pasážach Talmudu sa spomína Ježiš Nazaretský a jeho učeníci, ako aj to, že pohania veria, že okrem neho niet iného Boha. V knihe *Chizzuk Emunah*,⁽²⁶⁾ časť I, kap. 36, čítame: "Kresťania z toho [*Zachariáša* XII, 10] stavajú argument a hovoria: Hľa, ako prorok svedčil, že v budúcnosti budú Židia nariekať a plakať, pretože ukrižovali a zabil Mesiáša, ktorý im bol poslaný: *A pozerali na toho, ktorého prekrstili, a plakali nad ním ako matka nad svojím prvorodeným dieťaťom.*"

(26) porovnaj Wagens, Sota, s. 69

Maimonides sa vo svojej knihe *Hilkoth Melachim* (IX, 4) pokúša dokázať, ako veľmi sa kresťania mýlia v uctievaní Ježiša:⁽²⁷⁾

"Keby sa mu všetko, čo urobil, podarilo, keby obnovil svätyniu na jej mieste a zhromaždil rozptýlené izraelské kmene, potom by bol určite Mesiášom... Ale ak to doteraz neurobil a ak bol zabitý, potom je jasné, že nebol Mesiášom, ktorého nám hovorí Zákon. Bol podobný všetkým dobrým a poctivým vládcom Dávidovho domu, ktorí zomreli a ktorých svätý a požehnaný Pán vzkriesil len preto, aby mnohým dokázal, ako sa hovorí (v *Dan.* XI, 35): *A niektorí z tých, čo rozumejú, padnú, aby ich vyskúšali, očistili a zbeleli, a to až do konca čias, lebo určený čas ešte nenastal.* Daniel prorokoval aj o Ježišovi Nazaretskom, ktorý sa pokladal za Krista a ktorý bol na základe rozsudku senátu usmrtený: (*Dan.* V. 14): *... a zbojníci tvojho ľudu sa budú vyvyšovať, aby ustanovili videnie, ale zlyhajú.* Čo by mohlo byť jasnejšie? Veď všetci proroci hovorili, že Kristus oslobodí Izrael, prinesie mu spásu, obnoví jeho rozptýlené národy a potvrdí ich zákony. On však bol príčinou záhuby Izraela a spôsobil, že ostatní boli rozptýlení a ponížení, takže sa zmenil zákon a väčšia časť sveta bola zvedená, aby uctievala iného Boha. Vskutku nikto nemôže pochopiť zámery Stvoriteľa a jeho cesty nie sú našimi cestami. Veď všetko, čo vybudoval Ježiš Nazaretský a Turíce, ktoré prišli po ňom, smeruje len k tomu, aby pripravilo cestu pre príchod Krista Kráľa a aby pripravilo celý svet rovnako na službu Pánovi, ako sa hovorí: *Vtedy totiž dám všetkým národom čisté ústa, aby všetci vzývali Pánovo meno a jednotne sa mu klaňali.* (28) Ako sa to uskutoční? Už teraz je celý svet naplnený chválou Krista, Zákona a prikázani a jeho chvála sa rozšírila do ďalekých krajín a k národom, ktorých srdcia a telá nie sú obrezané. Títo medzi sebou diskutujú o Zákone, ktorý bol zničený - niektorí hovoria, že prikázania boli kedysi pravdivé, ale prestali existovať; iní, že je v nich veľké tajomstvo, že prišiel Mesiáš-Kráľ a že ich učenie to odhalilo. Keď však Kristus skutočne príde a bude mať úspech, bude vzkriesený a vyvýšený, vtedy sa všetko zmení a tieto veci sa ukážu ako falošné a márne."

(27) *Ibidem*, s. 346

(28) (28) *Sophon*, III, 9

10. IDOL

V traktáte *Abhodah Zarah* (21a *Tošef*) čítame:

"Je dôležité pýtať sa na dôvody, prečo dnes ľudia dokonca predávajú a prenajímajú svoje domy pohanom. Niektorí hovoria, že je to legálne, pretože sa to hovorí v *Tosefte*: Nikto nesmie prenajať svoj dom pohanovi ani tu [v izraelskej krajine], ani inde, pretože je známe, že by doň priniesol modlu. Napriek tomu je dovolené prenajať im stajne, stodoly a obytné domy, hoci je známe, že do nich prinesú modly. Dôvodom je, že možno rozlišovať medzi miestom, do ktorého bude modla prenesená, aby tam bola ponechaná natrvalo, a miestom, kde nebude ponechaná natrvalo, a v takom prípade je to dovolené. A keďže pohania, medzi ktorými teraz žijeme, neprenášajú svoju modlu do svojich domov, aby ju tam ponechali natrvalo, ale len na určitý čas - kým je v dome niekto mŕtvy alebo keď niekto zomiera, ba dokonca tam nevykonávajú ani žiadne náboženské obrady -, je preto dovolené predávať a prenajímať im domy."

Rabín Ascher vo svojom komentári k *Abhodah Zarah* (83d) hovorí o tejto veci nemenej jasne:

"Dnes je dovolené prenájať domy pohanom, pretože si do nich prinášajú svoju modlu len na čas, keď je niekto chorý." A na tom istom mieste hovorí: "Dnes majú vo zvyku zapáľovať svoju modlu. "

Toto všetko a ešte oveľa viac podobných vecí nepochybne dokazuje, že keď rabíni hovorili o modlách pohanov, medzi ktorými v tom čase žili, keď sa neuctievali žiadne modly, mali jednoznačne na mysli kresťanskú "modlu", a to obraz Krista na kríži a sväté prijímanie.

POZNÁMKA O KRÍŽI

V židovských písomnostiach sa nenachádza priamo zodpovedajúce slovo pre kresťanský kríž. Kríž T, na ktorom boli ukrižovaní odsúdenci na smrť, nazývali Feničania a Hebreji *Tau* a tento názov a znak preň neskôr prevzali do svojej abecedy Židia, Gréci a Rimania. Kríž, ktorý si uctievali kresťania, sa však nazýva týmito menami:

1. *Tsurath Haattalui* - obraz, ktorý bol obesený. (29)
2. *Elil-vanita*, modla.
3. *Tselem-obraz*. Preto sa križiaci v židovských knihách nazývajú *Tsalmerim* (ein Tsalmer)
4. *Scheti Veerebh-osnova* a tkanina, čo je prevzaté z textilného umenia.
5. *Kokhabh-hviezda*; na základe štyroch lúčov, ktoré z nej vychádzajú.
6. *Pesila-socha*, vyrezávaná modla.

(29) Aben Ezra v Génoch. XXVII, 39

Ale kdekoľvek sa spomína, vždy je to vo význame modly alebo niečoho opovrhnutiahodného, ako je zrejmé z nasledujúcich citátov:

V *Orach Chaiim*, 113,8:

"Ak by Žid pri modlitbe stretol kresťana [*akum*] s *hviezdou* [križom] v ruke, aj keby prišiel vo svojej modlitbe na miesto, kde je potrebné pokloniť sa Bohu vo svojom srdci, nesmie to urobiť, aby sa nezdalo, že sa klania pred obrazom."

In *Iore Dea*, 150,2:

"Aj keby sa Židovi pred modlou zapichla do nohy trieska alebo keby pred ňou upustil svoje peniaze, nesmie sa zohnúť, aby triesku odstránil alebo aby peniaze pozbieral, aby sa nezdalo, že sa modle klaňa. Ale mal by si buď sadnúť, alebo sa otočiť k modle chrbtom alebo bokom a potom odstrániť triesku."

Ale vždy, keď nie je možné, aby sa Žid takto odvrátil, treba dodržiavať nasledujúce pravidlo (v *Iore Dea*, 3, *Hagah*):

"Pred kniežatami alebo kňazmi, ktorí nosia na šatách kríž, ako je ich zvykom, nie je dovolené klaňať sa alebo sťahovať klobúk. Treba však dbať na to, aby si to nikto nevšimol, keď to neurobí. Možno napríklad hodiť na zem nejaké mince a skloniť sa, aby sa zdvihli skôr, ako prejdú okolo. Týmto spôsobom je dovolené sa pred nimi ukloniť alebo si dať dole klobúk."

Rozlišuje sa tiež medzi križom, ktorý sa uctieva, a križom, ktorý sa nosí na krku ako suvenírom alebo ozdoba. Ten prvý sa má považovať za modlu, ale nie nevyhnutne ten druhý. V knihe *Iore Dea*, 141, 1, *Hagah*, sa píše:

"Obraz kríža, pred ktorým sa klaňajú, treba považovať za modlu a nesmie sa používať, kým nebude zničený. Avšak 'osnova a tkáč', ak je zavesená na krku ako suvenírom, sa nemá považovať za modlu a môže sa používať."

Znak kríža, ktorý kresťania robia rukou a ktorým sa žehnajú, sa v židovčine nazýva "pohyb prstov sem a tam" (*hinc et hinc*). (30)

(30) porovnaj Kad. Hakkem, 20a

Článok III. - KRISTOVO UČENIE

Zvodca a modloslužobník nemohol učiť nič iné ako klamstvo a kacírstvo, ktoré bolo iracionálne a nedalo sa dodržiavať.

1. FALOŠNOSŤ

V *Abhodah Zarah* (6a) sa hovorí:

"Nazaretský je ten, kto nasleduje falošné učenie toho človeka, ktorý ich učil uctievať v prvý deň soboty."

2. HERÉZA

V tej istej knihe *Abhodah Zar.* (kap. I, 17a) sa spomína Jakubova heréza. O niečo ďalej (27b) sa dozvedáme, že tento Jakub nebol nik iný ako Ježišov učeník:

"...Jakub Sekanita, jeden z Ježišových učeníkov, o ktorom sme hovorili v prvej kapitole."

Jakub však neučil svoje vlastné učenie, ale Ježišovo.

3. NEMOŽNÉ POZOROVAŤ

Autor knihy *Nizzachon*⁽³¹⁾ v tejto súvislosti argumentuje takto: "Písaný zákon kresťanov je: Ak ťa Žid udrie po jednom líci, nastav mu aj druhé a v žiadnom prípade mu úder nevracaj. (32) A v kap: *Milujte svojich nepriateľov; robte dobre tým, čo vás nenávidia; žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vám ubližujú; tomu, kto vás udrie po jednom líci, nastavte aj druhé. Tomu, kto ti berie plášť, nebráň vziať si aj tvoj kabát* atď. To isté sa nachádza v *Matúšovom evanjeliu*, kap. V, v. 39. Nikdy som však nevidel žiadneho kresťana, ktorý by tento zákon dodržiaval, ani sám Ježiš sa nesprával tak, ako to učil iných. Ved' v *Jánovi*, kap. XVIII, v. 22, nachádzame, že keď ho niekto udrel po tvári, nenastavil mu druhé líce, ale rozzúrnil sa kvôli tomuto jednému úderu a spýtal sa: "Prečo ma biješ? Podobne v *Skutkoch apoštolov*, kap. XXIII, v. 3, čítame: Keď veľkňaz prikázal tým, čo stáli nablízku, aby ho udreli po ústach, Pavol nenastavil druhé líce; preklial ho so slovami: 'Boh ťa udrie, ty obielená stena, atď'. To je v rozpore s ich presvedčením a ničí to základ, na ktorom stojí ich náboženstvo, lebo sa chvália, že Ježišov zákon je ľahké dodržiavať. Ak sám Pavol, ktorého možno nazvať Ježišovým širitel'om, nedokázal zachovávať Ježišovo prikázanie, kto z ostatných, ktorí v neho veria, mi môže dokázať, že to dokáže?"

(31) porovnaj Wagens. Sota, s. 822.

(32) Poškodenie textu v Lukášovom evanjeliu, kap. VI, 29

Autor, ktorý mal pod rukami evanjeliá a Skutki apoštolov, však nemohol nepochopiť, v akom zmysle Kristus prikázal svojim nasledovníkom nastaviť druhé líce tomu, kto by ich udrel, keďže na inom mieste prikázal svojim nasledovníkom odťat' ruku alebo rameno a vylúpiť oko, ak by ich pohoršili. Nikto, kto sa aspoň trochu oboznámil so Svätým písmom, si nikdy nemyslel, že by sa tieto príkazy mali brať doslovne. Len hlboká zloba a neznalosť doby, v ktorej žil Ježiš, môže vysvetliť, prečo Židia až dodnes používajú tieto pasáže na znevažovanie učenia Ježiša Krista. (33)

(33) Porovnaj K. Lippe, *Der Talmudjude vor dem Katholisch-protestantisch orthodoxen Dreirichter-Kollegium*, s. 16, 1884.

KAPITOLA II - KREŠŤANIA

V tejto kapitole je potrebné zohľadniť tri veci:

1. Mená, ktorými sa kresťania nazývajú v Talmude.
2. Akí ľudia sú podľa Talmudu kresťania.
3. Čo hovorí Talmud o náboženskom uctievaní kresťanov.

Článok I. - Názvy kresťanov v Talmude

Tak ako v našich jazykoch kresťania odvodzujú svoje meno od Krista, tak v jazyku Talmudu sa kresťania nazývajú *Notsrim*, od Ježiša Nazaretského. Kresťania sa však nazývajú aj menami, ktorými Talmud označuje všetkých nežidov: V tomto prípade sú to: *Abhodah Zarah, Akum, Obhde Elilim, Minim, Nokhrim, Edom, Amme Haarets, Goim, Apikorosim, Kuthrim*.

1. *Abhodah Zarah* - zvláštne uctievanie, modloslužba. Talmudský traktát o modloslužbe má teda názov: *Obhde Abhodah Zarah* - uctievači *idolov*. To, že *Abhodah Zarah* skutočne znamená kult modiel, vyplýva zo samotného Talmudu: "Nech pride Nimrod a dosvedčí, že Abrahám neslužil *Abhodah Zarah*. V Abrahámových časoch však neexistoval nijaký cudzí kult ani Turíc, ani Nazaretčanov, ale iba kult pravého Boha a modloslužba. V *Šabate* (*ibid.* 82a) sa píše: "V tomto prípade je to tak:

"Rabín Akiba hovorí: Ako vieme, že *Abhodah Zarah*, podobne ako nečistá žena, kontaminuje tých, ktorí sa k nej prihlásia? Pretože Izaiáš hovorí: "*Odhodíš ich ako menštruačnú látku a povieš jej: Odíd' odtiaľto.*"

V prvej časti tohto verša sa spomínajú modly zo zlata a striebra.

Učený Maimonides tiež jasne dokazuje, že Židia považovali kresťanov za *Abhodah Zarah*. V *Perusch* (78c) hovorí:

"A nech je známe, že kresťania, ktorí nasledujú Ježiša, hoci ich učenie sa líši, sú všetci uctievači modiel (*Abhodah Zarah*)."

2. *Akum* - toto slovo sa skladá z počiatkových písmen slov *Obhde Kokhabkim U Mazzaloth* - uctievačov hviezd a planét. Takto predtým Židia označovali pohanov, ktorým chýbalo akékoľvek poznanie pravého Boha. Teraz sa však slovo *Akum* v židovských knihách, najmä v *Schulchan Arukh*, používa na kresťanov. Vyplýva to z mnohých pasáží:

V *Orach Chajim* (113,8) sa tí, ktorí používajú kríž, nazývajú *akum*. V *Iore Dea* (148, 5, 12) sa tí, ktorí oslavujú sviatky Vianoc a Nového roka osem dní po sebe, nazývajú ctiteľia hviezd a planét: "Ak sa teda aj v týchto časoch posielal dar *Akumovi* na ôsmy deň po Vianociach, ktorý nazývajú Novým rokom," atď.

3. *Obhde Elilim* - služobníci modiel. Toto meno má rovnaký význam ako *Akum*. Týmto menom sa často nazývajú nežidia. Napríklad v *Orach Chajim* (215, 5) sa píše: "Neboli, ktorí sú neľudskými bytosťami, sú neľudskými bytosťami:

"Požehnanie sa nemá vyslovovať nad kadidlom, ktoré patrí modlám."

Ale v tom istom čase, keď bol napísaný *Šulchan arukh*, neexistovali žiadni uctievači hviezd a planét (*akum*); medzi tými, ktorí žili so Židmi, neboli žiadni "služobníci modiel". Tak napríklad autor komentára k *Schulchan Arukh* (s názvom *Magen Abraham*), rabín Calissensis, ktorý zomrel v Poľsku v roku 1775, v poznámke č. 8 k č. 244 *Orach Chajim* (kde je dovolené dokončiť prácu v sobotu s pomocou *Akum*) hovorí: "Tu v našom meste sa kladie otázka o cene za najímanie uctievačov hviezd a planét, ktorí zametajú verejné ulice, keď pracujú v sobotu."⁽³⁴⁾

(34) porovnaj Ecker, *Judensp.* s. 17

4. *Minimálne heretiká*. V Talmude sú heretikmi tí, ktorí vlastnia knihy nazývané evanjeliá. Tak sa v knihe *Schabbath* (116a) píše:

"Rabín Meir nazýva knihy *Minim Aven Gilaion* [nespravodlivé zväzky], pretože ich nazývajú evanjeliami."

5. *Edom* - *Edomiti*. Rabín Aben Ezra, keď hovorí o cisárovi Konštantínovi, ktorý zmenil náboženstvo a na svoju zástavu umiestnil obraz toho, ktorý bol obesený, dodáva:

"Preto sa Rím nazýva kráľovstvo Edomitov."

Rabín Bechai vo svojom diele *Kad Hakkemach* (fol. 20a, o *Izaiášovi*, kap. LXVI, 17) píše:

"Nazývajú sa Edomiti, ktorí hýbu prstami 'tu a tu' (ktorí robia znamenie kríža).

Podobne rabín Bechai, ktorý komentuje Izaiášove slová (*loc. cit.*): "tí, čo jedia mäso sviň", dodáva: "To sú Edomčania." Rabín Kimchi ich však nazýva "kresťanmi". A rabín Abarbinel vo svojom diele *Maschima Ieschua* (36d) hovorí: "Nazaréni sú Rimania, synovia Edómu."

6. *Goi-Race* alebo ľudia. Židia tiež nazývajú muža *Goi* - pohan; ženu pohanku nazývajú *Goi*. Niekedy, ale veľmi zriedkavo, sa týmto menom nazývajú aj Izraeliti. (35) Väčšinou sa ním označujú nežidia alebo modloslužobníci. V židovských knihách, ktoré pojednávajú o modloslužbe,⁽³⁶⁾ sa uctievači modiel často nazývajú týmto jediným slovom *Goi*. Z tohto dôvodu sa v novších vydaniach Talmudu⁽³⁷⁾ zámerne nepoužíva slovo *Goi* a nahrádza sa inými slovami pre nežidov.

(35) ex.gr. Gény. XII, 2; Exod. XIX, 6; Izaiáš, I, 4.

(36) porovnaj *Abhodah Zarah* a *Hilkoth Akum* od Maimonida

(37) porovnaj Varšavské vydanie z roku 1863.

Je známe, že v židovskom jazyku Židia nazývajú kresťanov, medzi ktorými žijú, *Goim*. Ani Židia to nepopierajú. Niekedy vo svojich populárnych časopisoch tvrdia, že toto slovo neznamena nič škodlivé ani zlé. (38) O opaku však svedčia ich knihy napísané v hebrejčine. Napríklad v knihe *Choschen Hammischpat* (34,22) sa meno *Goipoužíva* v skazonosnom význame: "Zradcovia, epikurejci a odpadlíci sú horší ako *Goim*"

(38) porovnaj *Israelita*, č. 48, 1891

7. *Nokhrim* - cudzinci, cudzinci. Tento názov sa používa pre všetkých, ktorí nie sú Židia, a teda aj pre kresťanov.

8. *Amme Haarets* - ľudia zeme, idioti. Niektorí hovoria⁽³⁹⁾, že sa tým nemyslia ľudia iných rás, ale len suroví a nevzdelaní ľudia. Sú však pasáže, ktoré nenechávajú o tejto veci žiadne pochybnosti. Vo Svätom písme, v Knihe *Esra*, kap. X, 2, čítame: "Ľudia, ktorí sú na zemi, sú na zemi, kde je to možné, a ktorí sú na zemi, kde je to možné: *Zhřešili sme proti svojmu Bohu a vzali sme si cudzie ženy [nokhrioth] z národov zeme*. To, že *ľud zeme* označuje modloslužobníkov, je jasné zo *Zoharu*, I, 25a: *Ľud zeme* - *Abhde Abhodah Zarah*, modloslužobníci. (40)

(39) porovnaj Franz Delitzsch, *Schachmatt den Blutluhnern*, 1883, s. 41

(40) Buxtorf má teda pravdu (*Lexicon*, col. 1626), keď prekladá *Amme haarets* ako "pohania", čo sa nepáči prof.

9. *Basar Vedam* - telo a krv; telesní ľudia, ktorí sú určení na záhubu a ktorí nemôžu mať spoločnosť s Bohom. To, že kresťania sú z mäsa a kostí, sa dokazuje z modlitebnej knihy:

"Kto stretne múdreho a vzdelaného kresťana, môže povedať: Požehnaný si, Pane, Kráľ vesmíru, ktorý rozdávaš svoju múdrosť telu a krvi" atď.

Podobne aj v inej modlitbe, v ktorej prosia Boha, aby čoskoro obnovil Dávidovo kráľovstvo, poslal Eliáša a Mesiáša atď., ho prosia, aby ich zbavil chudoby, aby nemuseli prijímať dary od "tela a krvi", obchodovať s nimi ani od nich žiadať mzdu. (41)

(41) porovnaj Synag. Jud. C. XII, s. 257 a 263

10. *Apikorosim-Epicureans*. Týmto menom sa nazývajú všetci, ktorí nedodržiavajú Božie prikázania, ako aj všetci tí, dokonca aj samotní Židia, ktorí vyjadrujú súkromné úsudky vo veciach viery. (42) O čo viac teda kresťania!

(42) Varšavskí Židia ukázali príklad, keď v roku 1892 odsúdili redaktora novín *Hatsheflrah*, pretože sa odvážil povedať, že všetko v Talmude nemá rovnakú náboženskú hodnotu ani autoritu.

11. *Kuthim-Samaritans*. Keďže však už žiadni Samaritáni neexistujú a v posledných židovských knihách je veľa zmienok o Samaritánoch, kto môže pochybovať, že to neznamená kresťanov?

Okrem toho si v tejto veci pomenovania tých, ktorí nie sú Židia, treba osobitne všimnúť, že židovské spisy používajú tieto mená bez rozdielu a promiskuitne, keď hovoria o tej istej veci a takmer tými istými slovami. Napríklad v traktáte *Abhodah Zarah* (25b) sa používa slovo *Goi*, ale v *Schulkhan Arukh* (*Iore Dea* 153, 2) sa používa *Akum*. *Kerithuth* (6b) používa *Goim*; *Jebhammoth* (61a) používa *Akum*; *Abhodah Zar.* (2a) používa *Obhde Elilim*; *Thoseph* používa *Goim* a *Obhde Ab*, *Choschen Ham* (benátske vyd.) používa *Kuthi*; (slovan. vyd.) *Akum*. A bolo by možné uviesť ešte mnoho ďalších prípadov.

Maimonides vo svojej knihe o modloslužbe nazýva modloslužobníkmi bez rozdielu všetkých: *Goim*, *Akum*, *Obhde Kokhabhim*, *Obhde Elilim* atď.

Článok II. - Čo Talmud učí o kresťanoch

V predchádzajúcej kapitole sme videli, čo si Židia myslia o zakladateľovi kresťanského náboženstva a ako veľmi opovrhujú jeho menom. Keďže je to tak, nedá sa očakávať, že by mali lepšiu mienku o tých, ktorí nasledujú Ježiša Nazaretského. V skutočnosti si nemožno predstaviť nič ohavnejšie, než čo hovoria o kresťanoch. Hovoria o nich, že sú modloslužobníci, najhorší druh ľudí, oveľa horší ako Turci, vrahovia, smilníci, nečisté zvieratá, ako špina, nehodní nazývať sa ľuďmi, zvieratá v ľudskej podobe, hodní mena zver, kravy, osly, svine, psi, horší ako psi; že sa rozmnožujú na spôsob zvierat, že majú diabolský pôvod, že ich duše pochádzajú od diabla a po smrti sa vracajú k diablu do pekla; a že ani telo mŕtveho kresťana sa ničím nelíši od tela zvieratá.

1. MODLOSLUŽOBNÍCI

Keďže kresťania nasledujú učenie *toho človeka*, ktorého Židia považujú za zvodcu a modloslužobníka, a keďže ho uctievať ako Boha, jasne z toho vyplýva, že si zaslúžia pomenovanie modloslužobníci, čím sa nijako nelíšia od tých, medzi ktorými Židia žili pred narodením Krista a ktorých učili, že treba vyhubiť všetkými možnými prostriedkami.

Najlepšie to dokazujú mená, ktoré dávajú kresťanom, a jednoznačné Maimonidove slová, ktoré dokazujú, že všetci, ktorí nosia meno kresťan, sú modloslužobníci. (42a) A každý, kto skúma židovské knihy, v ktorých sa hovorí o "uctievačoch hviezd a planét", "epikurejcoch", "samaritánoch" atď. nemôže nedôjsť k inému záveru, ako že títo modloslužobníci nie sú nikým iným ako kresťanmi. Turci sa vždy nazývajú "izmaeliti", nikdy nie modloslužobníci.

(42a) Pozri *Infra*. kap. II, s. 42

2. KRESŤANIA HORŠÍ AKO TURCI

Maimonides v *Hilkoth Maakhaloth* (kap. IX) hovorí:

"Nie je dovolené piť víno cudzinca, ktorý sa obrátil, (43) teda toho, kto prijal sedem Noemových prikázanií, ale je dovolené získať z neho nejaký úžitok. Je dovolené nechať s ním víno osamote, ale nie postaviť ho pred neho. To isté je dovolené aj v prípade všetkých pohanov, ktorí nie sú modloslužobníkmi, ako napríklad Turci [Izmaeliti]. Židovi však nie je dovolené piť ich víno, hoci ho môže využiť vo svoj prospech. Na tom sa zhodujú všetci najznámejší rabíni. Keďže však kresťania sú modloslužobníci, nie je dovolené ani používať ich víno vo svoj prospech."

(43) Existujú dva druhy židovských konvertitov; jedni sa nazývajú *Gere Tsedekh*, konvertiti k spravodlivosti, ktorí prijímajú židovské náboženstvo a prijímajú celý Mojžišov zákon, a to nielen z vonkajších dôvodov, ale pre Božiu slávu a pre pravé náboženstvo; druhí sa nazývajú *Gere Toschabh*, konvertiti cudzinci, ktorí nie sú ani obrezaní, ani pokrstení, a ktorí dodržiavajú len niektoré zákony, a to tie, ktoré boli dané synom Noemovým, ktoré sú (1) spravodlivosť; (2) chvála Boha; (3) vyhýbanie sa modloslužbe; (4) o smilstve; (5) o prelievaní krvi; (6) o znásilnení; (7) o nedotýkaní sa orgánu zvierat. Pozri Sanhed, 56a.

3. VRAHOVIA

V *Abhodah Zarah* (22a) sa hovorí:

"Žid sa nesmie stýkať s pohanmi, pretože tí sú oddaní prelievaniu krvi."

Podobne aj v prípade *Iore Dea* (153,2):

"Izraelita sa nesmie stýkať s *Akumom* [kresťanmi], pretože tí sú oddaní prelievaniu krvi."

V *Abhodah Zarah* (25b) sa hovorí:

"Rabíni učili: Ak sa *Goi* pripojí k Izraelitovi na ceste, má kráčať po jeho pravej strane. (44) Rabín Izmael, syn rabína Jochanana, synovca Beruka, hovorí: Ak nesie meč, nech Žid kráča po jeho pravej strane. (45) Ak *Goi* nesie palicu, Žid má kráčať po ľavej strane. (46) Ak vystupuje na kopec alebo zostupuje z prudkého svahu, Žid nesmie ísť vpredu a *Goi* za ním, ale Žid musí ísť vzadu a *Goi* vpredu, ani sa nesmie pred ním skloniť zo strachu, že by mu *Goi* mohol rozbiť lebku. A ak by sa spýtal Žida, ako ďaleko ide, mal by sa tváriť, že ide ďaleko, ako povedal Jakub, náš otec, bezbožnému Ezauovi: (Gn XXXIII, 14 - 17), ale dodáva: "*Kým neprídem k svojmu Pánovi do Seiru: Jakub sa vydal na cestu do Sukotu.*"

(44) Aby, ak by pohan zdvihol ruku a chcel ho udrieť, Žid mohol úder rýchlejšie odvrátiť pravou rukou.

(45) Aby Židova pravá ruka bola bližšie k meču pohana, a ak sa ho pokúsi vytiahnuť, Žid mu môže pravou rukou prekážať.

(46) Aby bol Žid bližšie k pravej ruke pohana, ktorá drží palicu, a tak ju mohol rýchlo uchopiť ľavou rukou.

V *Orach Chajim* (20,2) sa píše:

"Nepredávajú svoj plášť (*talit*) s okrajmi *akumovi*, aby sa na ceste nespojil so Židom a nezabil ho. Takisto je zakázané vymieňať alebo požičiavať svoj kabát s pohanom, s výnimkou krátkého času a vtedy, keď sa od neho netreba ničoho obávať."

4. SMILNÍCI

V *Abhodah Zarah* (15b) sa hovorí:

"Zvieratá mužského pohlavia nesmú byť ponechané v stodolách pohanov s ich mužmi, ani zvieratá ženského pohlavia s ich ženami; tým menej zvieratá ženského pohlavia s ich mužmi a mužského pohlavia s ich ženami. Ani ovce nesmú byť ponechané v starostlivosti svojich pastierov; ani sa s nimi nesmie mať nijaký styk; ani deti nesmú byť zverené do ich starostlivosti, aby sa naučili čítať alebo vyučili remeslu."

V tom istom traktáte o niečo ďalej (22a) sa vysvetľuje, prečo nesmú byť zvieratá v stodolách pohanov a prečo s nimi Židia nesmú mať pohlavný styk:

"Zvieratá sa nesmú priblížiť ku *gójom*, pretože sú podozrivé zo súložie s nimi. Ani ženy s nimi nesmú spolužiť, pretože sú nadmieru súložné."

Na fol. 22b tej istej knihy sa uvádza dôvod, prečo sa zvieratá, najmä ženského pohlavia, musia držať ďalej od svojich žien:

"...lebo keď pohanskí muži prichádzajú do domov svojich susedov, aby smilnili s ich ženami, a nenájdu ich doma, smilnia radšej s ovcami v stodolách. A niekedy, aj keď sú manželky ich susedov doma, radšej smilnia so zvieratami, lebo milujú ovce Izraelitov viac ako svoje vlastné ženy."

Z toho istého dôvodu sa zvieratá nemajú zverovať pastierom *Goi* ani deti vychovávateľom.

5. NEČISTÍ

Talmud uvádza dva dôvody, prečo sú *goim* nečistí: pretože jedia nečisté veci a pretože sami neboli očistení (od prvotného hriechu) na hore Sinaj. V knihe *Schabbath* (145b) sa hovorí:

"Prečo sú *Goim* nečistí? Pretože jedia ohavné veci a zvieratá, ktoré sa plazia po bruchu."

Podobne v *Abhodah Zarah*, 22b:

"Prečo sú *Goim* nečistí? Pretože neboli prítomní na vrchu Sinaj. Keď totiž had vošiel do Evy, vniesol do nej nečistotu. Židia však boli od nej očistení, keď stáli na vrchu Sinaj; *Goim*, ktorí neboli na vrchu Sinaj, však očistení neboli."

6. V POROVNANÍ S HNOJOM

"Keď sa desať ľudí modlí spolu na jednom mieste a povedia *Kaddisch* alebo *Kedoschah*, každý, aj keď tam nepatrí, môže odpovedať Amen. Sú však aj takí, ktorí hovoria, že nesmie byť prítomný žiadny *hnoj* alebo *akum*."

V *Iore Dea* (198, 48) *Hagah*, hovorí:

"Keď židovské ženy vychádzajú z kúpeľa, musia si dať pozor, aby sa najprv stretli s priateľom, a nie s niečím nečistým alebo kresťanom. Lebo ak je to tak, žena, ak chce zachovať svätosť, by sa mala vrátiť a znova sa okúpať."

Za zmienku stojí, že nasledujúci zoznam nečistých vecí je uvedený v *Biur Hetib*, komentári k *Schulchan Arukh*:

"Žena sa musí znova umyť, ak vidí nejakú nečistú vec, napríklad psa, osla alebo ľudí zeme, kresťana (*akum*), ťavu,⁽⁴⁷⁾ prasa, koňa a malomocného."

(47) Vo vilniuskom vydaní z roku 1873 je ťava vynechaná, pretože tam ťavy nie sú; ale *Ludia zeme* a *Akum* sú zahrnuté.

7. NIE AKO ĽUDIA, ALE AKO ZVIERATÁ

V *Kerithuth* (6b s. 78) sa píše:

"Učenie rabinov znie: Kto vyleje olej na *Goi* a na mŕtve telá, je oslobodený od trestu. To platí pre zviera, pretože to nie je človek. (48) Ako však možno povedať, že keď človek vyleje olej na *Goi*, je oslobodený od trestu, keďže *Goi* je tiež človek? To však nie je pravda, lebo je napísané: *Vy ste moje stádo, stádo mojej pastviny sú ľudia* (*Ezechiel*, XXXIV, 31). Vy sa teda nazývate ľuďmi, ale *Goim* sa nenazýva človek."

(48) To isté platí aj pre mŕtve telo ktoréhokoľvek človeka.

V traktáte *Makkoth* (7b) sa hovorí, že je vinný zo zabitia "okrem prípadu, keď v úmysle zabiť zviera omylom zabije človeka, alebo v úmysle zabiť *Goja* zabije Izraelitu".

V *Orach Chajim* (225,10) sa píše:

Kto vidí krásne stvorenia, hoci by to bol *akum* alebo zviera, nech povie: "Požehnaný si, Pane náš, Bože, Kráľ vesmíru, ktorý si dal na zem takéto veci!"

8. OD ZVIERAT SA LÍŠIA LEN FORMOU

V *Midrasch Talpioth* (fol. 225d) sa píše:

"Boh ich stvoril v podobe ľudí na slávu Izraela. *Akum* však boli stvorení len na to, aby im [Židom] slúžili dňom i nocou. Ani od tejto služby nemôžu byť nikdy oslobodení. Synovi kráľa [Izraelitov] prislúcha, aby mu slúžili zvieratá vo svojej prirodzenej podobe a zvieratá v podobe ľudí."

Môžeme tu citovať aj to, čo sa hovorí v *Orach Chajim*, 57, 6a:

"Ak treba ľutovať ošipané, keď trpia chorobou, pretože ich črevá sú podobné našim, o čo viac treba ľutovať *Akuma*, keď je takto postihnutý."⁽⁴⁹⁾

(49) V *Taanite* (21b) sa hovorí: "O čo viac *Nokhrim*, keďže sú podobní Izraelitom."

9. ZVIERATÁ

V *Zohar*, II, (64b) sa hovorí:

"...Ľudia, ktorí sa klaňajú modlám a ktorí sa nazývajú kravy a osly, ako je napísané: Mám kravu a osla..."

Rabín Bechai vo svojej knihe *KadHakkemach*, kap. I, začínajúc slovom *Geulah* - vykúpenie -, odvolávajú sa na Žalm 80, v. 13: *Kanec z lesa ho pustoší*, hovorí:

"List *ain* je zrušený [pozastavený] rovnako ako títo ctitelia sú nasledovníkmi toho, ktorý bol pozastavený."

Buxtorf (*Lex.*) hovorí:

"*Divou sviňou*" tu autor myslí kresťanov, ktorí jedia bravčové mäso a ako svine zničili vinicu Izraela, mesto Jeruzalem, a ktorí veria v "suspendovaného" Krista. Inak sa v tomto slove vypúšťa písmeno *ain*, pretože aj oni ako uctievači obeseného Krista sú vypustení."

Rabín Edels v komentári ku *Kethuboth* (110b) hovorí:

"Žalmista prirovnáva *akum* k nečistej zveri v lese."

10. HORŠÍ AKO ZVIERATÁ

Rabín Schelomo larchi (Raschi), slávny židovský komentátor, vysvetľujúci Mojžišov zákon (*Deuter. XIV, 21*), ktorý zakazuje jesť mäso z poranených zvierat, ale ktoré sa musí dať "cudzincovi v твоjich bránach", alebo ktoré sa podľa *Exodu* (XXII, 30) má hodiť psom, hovorí toto:

"...lebo je ako pes. Máme tu slovo "pes" chápať doslovne? V žiadnom prípade. Veď text, keď hovorí o mŕtvolách, hovorí: *Alebo ho môžeš predat' cudzincovi*. To sa oveľa viac vzťahuje na mäso poranených zvierat, za ktoré je dovolené prijať platbu. Prečo teda Písmo hovorí, že sa môže hodiť "psom"? Aby vás poučil, že psa si treba vážiť viac ako *Nokhriho*."

11. ROZMNOŽUJÚ SA AKO ZVERY

V *Sanhedrine* (74b) *Tosephoth* sa píše:

"Pohlavný styk *Goi* je podobný pohlavnému styku zvierat'a."

A v *Kethuboth* (3b) sa hovorí:

"Semeno *Goi* má rovnakú hodnotu ako semeno zvierat'a."

Z toho vyplýva, že kresťanské manželstvo nie je pravým manželstvom.

V *Kidduschim* (68a) sa hovorí:

"...Ako to vieme? Rabín Huna hovorí: Môžete si prečítať: Zostaň tu s oslom, to znamená s ľudom podobným oslovi. Z toho vyplýva, že nie sú schopní uzavrieť manželstvo."

A v *Eben Haezer* (44, 8):

"Ak Žid uzavrie manželstvo s *akumom* (kresťanom) alebo s jeho sluhom, manželstvo je neplatné. Nie sú totiž schopní vstúpiť do manželstva. Podobne, ak *Akum* alebo sluha vstúpi do manželstva so Židom, manželstvo je neplatné."

V *Zohare* (II, 64b) sa hovorí:

"Rabín Abba hovorí: Keby mali pohlavný styk iba modloslužobníci, svet by už ďalej neexistoval. Preto sa učíme, že Žid by nemal ustupovať tým hanebným zbojníkom. Ak sa totiž títo rozšíria vo väčšom počte, nebude možné, aby sme kvôli nim ďalej existovali. Rodia totiž také isté mláďatá ako psy."

12. DETI DIABLA

V *Zohare* (I, 28b) čítame:

"*A had bol ľstivejší ako akákoľvek poľná zver atď.* (*Gn* III, 1) "Jemnejšie", to znamená voči zlu; "ako všetky zvieratá", to znamená modloslužobný ľud zeme. Sú to totiž deti dávneho hada, ktorý zviadol Evu." (50)

(50) Tento starobylý had, rodič kresťanov, teda diabol v podobe hada, sa nazýva Sammael (porov. *Targum Iobi*, XXVIII, 7). Rabín Maimonides píše v *More* (Bk. II, kap. 30), že Sammael na seba vzal podobu hada a zviadol Evu. Nazýva sa aj "anjel smrti" a "hlava zhromaždenia zlých". *Debbarim Rabba* (208c) ho nazýva "Sammael bezbožný, knieža všetkých diablov". Rabbi Bechai (v *Mikkete*) ho nazýva "Bezbožný Sammael, knieža Ríma".

Najlepším argumentom, ktorý Židia používajú na dokázanie, že kresťania patria k diablovej rase, je skutočnosť, že nie sú obrezaní. Predkožka na nežidoch im bráni nazývať sa deťmi Najvyššieho Boha. Obriezka sa totiž v tele obrezaného Žida dopĺňa Božie meno - Šadaj. Podoba písmena *Isch* je v jeho nozdrách, písmeno *Daleth* v jeho (ohnutej) ruke a *ain* sa obriezka objavuje v jeho pohlavnom

orgáne. U neobrezaných pohanov, ako sú kresťania, sú teda len dve písmená, *Isch* a *Daleth*, ktoré tvoria slovo *Sched*, čo znamená diabol. Sú to teda deti *Schedu*, diabla. (51)

(51) porovnaj *Sanhedrin Jud.* s. 88

13. DUŠE KREŠŤANOV SÚ ZLÉ A NEČISTÉ

Židia učia, že Boh stvoril dve prirodzenosti, jednu dobrú a druhú zlú, alebo jednu prirodzenosť s dvoma stránkami, jednou čistou a druhou nečistou. Z nečistej strany, nazývanej *kelifa* - *kôra* alebo chrasty -, vraj pochádzajú duše kresťanov.

V *Zohare* (I, 131a) sa hovorí:

"Modloslužobníci však, odkedy existujú, znečisťujú svet, pretože ich duše pochádzajú z nečistej strany."

A v *Emek Hammelech* (23d) sa píše:

"Duše bezbožných pochádzajú z *Kelify*, ktorá je smrťou a tieňmi smrti."

Zohar (I, 46b, 47a) ďalej ukazuje, že táto nečistá strana je ľavá strana, z ktorej pochádzajú duše kresťanov:

"A stvoril všetko živé, to znamená Izraelitov, pretože sú deťmi Najvyššieho Boha a ich sväté duše pochádzajú od neho. Odkiaľ však pochádzajú duše modloslužobných pohanov? Rabín Eliezer hovorí: z ľavej strany, čo robí ich duše nečistými. Preto sú všetci nečistí a poškvŕňujú všetkých, ktorí s nimi prichádzajú do styku."

14. PO SMRTI ZOSTUPUJÚ DO PEKLA

Starší učia, že Abrahám sedí pri bráne Gehenny a bráni každému obrezanému, aby tam vstúpil, ale všetci neobrezaní idú do pekla.

V *Roš ha-šanach* (17a) sa píše:

"Kacíri, epikurejci a zradcovia zostúpia do pekla."

15. OSUD MŔTVYCH KREŠŤANOV

Telá kresťanov po smrti sa nazývajú ohavným menom *Pegarim*, čo je slovo, ktoré sa vo Svätom písme používa pre mŕtve telá zatratených a zvierat, ale nikdy nie pre zbožných mŕtvych, ktorí sa nazývajú *Metim*. *Schulchan Arukh* teda nariaďuje, že o mŕtvom kresťanovi sa musí hovoriť rovnako ako o mŕtvom zvierati.

V *Iore Dea* (377,1) sa píše:

"Nikomú sa nesmie vyjadrovať sústrasť v súvislosti so smrťou jeho sluhov alebo služok. Jediné, čo sa smie povedať, je: 'Nech Boh vráti tvoju stratenú, tak ako to hovoríme človeku, ktorý stratil kravu alebo osla. '"

Ani kresťania sa nesmú vyhýbať sedem dní po tom, čo niekoho pochovali, ako to prikazuje Mojžišov zákon, pretože nie sú ľuďmi; veď pochovanie zvierat a človeka nepoškvŕňuje.

V *Iebhammoth* (61a) sa hovorí:

"*Nokhrimovia* sa pohrebom nestávajú nečistými. Lebo je povedané: *Vy ste moje ovce, ovce mojej pastvy, vy ste ľudia. Vy sa teda nazývate ľuďmi, ale nie Nokhrim.*"

Článok III. - O kresťanských obradoch a bohoslužbách

Keďže Židia považujú kresťanov za modloslužobníkov, všetky ich formy uctievania sú modloslužobné. Ich kňazi sa nazývajú Baalovými kňazmi; ich chrámy sa nazývajú domami lži a modlárstva a všetko, čo obsahujú, ako napríklad kalichy, sochy a knihy, sa považuje za vyrobené na službu modlám; ich modlitby, súkromné aj verejné, sú hriechne a urážajú Boha; a ich sviatky sa nazývajú dňami zla.

1. KŇAZI

Talmud hovorí o kňazoch, služobníkoch kresťanského kultu, ako o modloslužobníkoch, ktorí patria bohu Baalovi. Nazývajú sa aj *komarim - pohanmi*; a tiež *galachim* - oholení, pretože si holia hlavy, najmä mnísi.

V *Abhodah Zarah* (14b) *Toseph*, hovorí:

"Je zakázané predávať knihy prorokov veštcom, pretože ich môžu použiť na svoje zlé uctievanie vo svojich modlárskech chrámoch. Tí, čo tak robia, hrešia proti zákonu, ktorý nám zakazuje klásť prekážku do cesty slepému. Takisto je zakázané predávať ich kresťanovi, ktorý nie je oholený, lebo ten ich určite dá alebo predá niektorému z nich, ktorý je oholený."

2. KRESŤANSKÉ CIRKVI

Miesto kresťanského kultu sa nazýva: 1. *Bet Tiflah*, dom márnosti a bláznovstva,⁽⁵²⁾ namiesto *Bet Tefila*, dom modlitby; 2. *Bet Abhodah Zarah*, dom modloslužby; 3. *Bet Hatturaph Schel Letsim*, dom zlého smiechu. ⁽⁵³⁾

(52) Wagenseil (in *Sota*, s. 497) hovorí, že Buxtorf pri preklade slova Tiflah ako hlúposť alebo márnivosť nešiel dostatočne ďaleko. Tento názov, ktorý sa používa pre kresťanský kostol, totiž v skutočnosti znamená bordel alebo nevestinec.

(53) Porovnaj *Sefer Zerubábel*, konštantínopolská edícia.

V *Abhodah Zarah* (78) Maimonidesovho *Perúša* sa píše:

"Nech je vám známe, že je bezpochyby zákonom zakázané prechádzať kresťanským mestom, v ktorom je dom márnosti, to znamená dom modloslužby, ba čo viac, žiť v ňom. My však dnes za trest za svoje hriechy podliehame im a sme nútení žiť v ich krajinách, ako to bolo predpovedané v *Deuteronomiu* (IV, 28): *A tam budete slúžiť bohom, dielu ľudských rúk, z dreva a kameňa*. Ak je teda dovolené, ako bolo predpovedané, obchádzať kresťanské mesto, tým skôr musíme obchádzať modlárske chrám; nie je nám dovolené ani nahliadnuť dovnútra a predovšetkým vstúpiť."

Židom je zakázané nielen vstúpiť do kresťanského kostola, ale dokonca sa k nemu priblížiť, s výnimkou určitých okolností.

V *Iore Dea* (142,10) sa píše:

"Je zakázané stáť v tieni modlárskeho domu, či už zvnútra alebo zvonka, vo vzdialenosti štyroch lakt'ov od vchodových dverí. Nie je však zakázané stáť v tieni zadnej časti kostola. Tieň nám nie je zakázaný ani vtedy, ak kostol stojí na mieste, kde predtým bola verejná cesta, ktorá bola obci odňatá a dom modloslužby na nej postavený. Cesta tam totiž stále je. Ak však dom modloslužby existoval pred cestou, nie je dovolené pred ňou prechádzať. Sú takí, ktorí hovoria, že je tam zakázané prechádzať v každom prípade."

Židia nesmú počúvať ani obdivovať krásnu hudbu v kostoloch. V *Iore Dea* (142, 15) sa píše:

"Je zakázané počúvať hudbu modlárskech bohoslužieb a skúmať sochy ich modiel, pretože aj pri pohľade na ne môže byť človek ovplyvnený zlom modlárstva. Ale pozeráť sa môže aj ten, kto nemá v úmysle byť takto ovplyvnený."

Rovnako Žid nesmie mať dom v blízkosti kostola, ani nesmie obnoviť dom, ktorý bol na takomto mieste zničený. V *Iore Dea* (143,1) sa píše:

"Ak padne dom v blízkosti modlárskeho chrámu patriaceho *Akumovi*, nesmie sa obnoviť. Žid ho musí odstrániť do určitej vzdialenosti, ak ho chce obnoviť. Voľný priestor medzi svojím domom a chrámom však musí vyplniť krikmi a odpadkami, aby sa tento priestor nepoužil na rozšírenie modlárskeho chrámu."

Tu možno dodať, čo istý rabín Kelomimus povedal o kresťanskom kostole (v knihe *Nizzachon*)⁽⁵⁴⁾ cisárovi Henrichovi III., ktorý mu dal povolenie slobodne vyjadriť svoj názor na baziliku, ktorú nedávno postavil v Spire:

(54) porovnaj Wagensel, *Sota*, s. 498 (

(55) Takto nazýva tento slávny kostol. Nemecké slovo je *Thum* a slovnou hračkou ho nazýva *Tehom*, čo znamená priepať.

"Keď cisár Henrich III., veľmi zlý človek, dokončil stavbu tejto "priepasti"⁽⁵⁵⁾, poslal po rabína Kelomina a povedal mu: "Chcem sa ťa spýtať, ako sa táto bazilika, ktorú som postavil, vyrovná veľkoleposti Šalamúnovho chrámu, o ktorom bolo napísaných toľko zväzkov?" On odpovedal: "Môj pane, ak mi dovoľíš hovoriť slobodne a ak mi prisaháš, že ma necháš odísť bez ujmy, poviem ti o tom pravdu. Cisár odpovedal: "Dávam ti slovo ako milovník pravdy a ako cisár, že sa ti nič zlé nestane. Vtedy Žid povedal: "Keby si zhromaždil všetko, čo si doteraz minul, a pridal k tomu všetko striebro a zlato, čo máš v pokladnici, nestačilo by to ani na zaplatenie robotníkov a remeselníkov, ktorých Šalamún zamestnával, lebo je napísané (*Kron.* II, kap. 2): *Šalamún rozkázal šesťdesiat tisíc mužov, aby nosili bremená, osemdesiat tisíc, aby tesali v horách, a tritisíc šesťsto, aby na ne dozerali*. Osem rokov sa strávil stavbou chrámu, oveľa viac ako vy ste strávili stavbou tohto *Tehomu* [priepasti]. A keď Šalamún dokončil svoj chrám, pozri, čo o ňom hovorí Písmo: *Kňazi pre oblak nemohli stáť a slúžiť, lebo Pánov dom naplnila Božia sláva* (*Kron.* II, kap. 5, 14). Keby však niekto naložil osla hnijúcimi odpadkami a zaviedol ho do tejto vašej priepasti, nikto by si nevšimol rozdiel! Cisár Henrich vtedy odpovedal: "Keby som nebol prisahal, že ťa nechám odísť bez ujmy, prikázal by som ti odťat' hlavu. "

3. KALICHY

O kalichoch používaných pri omšovej obete sa hovorí ako o nádobách, v ktorých sa modle obetuje nečistota. Mojžiš Kozzensis v Hilkoth Abhodah Zarah (10b) hovorí:

"Žid, ktorý kúpi kalichy *Goi*, ktoré sú rozbité a vyhodené, nesmie im ich znova predať, lebo ich Baalov kňaz ich použije na uctievanie modly."

4. KNIHY

Talmud nazýva knihy kresťanov *Minim - kacírske knihy - Siphre Debeth Abidan - knihy domu zatratenia*. (56) Talmud hovorí najmä o knihách evanjelií. Tak v Schabbath (116a) *Toseph*:

"Rabín Meir nazýva heretické knihy *Aaven Gilaion* (zväzky nepravosti), pretože ich nazývajú evanjeliami."

(56) Toto je to, čo Židia nazývajú kresťanskou školou

Rabín Jochanan nazýva tieto knihy *Aavon Gilaion*, zlé knihy. *Schulchan Arukh*, krakovské vydanie, uvádza tento názov ako *Aven Niktabh al Haggilaion - nepravosť* napísaná v knihe.

Buxtorf hovorí: "V *Arukhu* je poznámka *Scheker Niktabh al Gilaion*, čo znamená, lož napísaná v knihe."

Všetci talmudisti sa zhodujú v tom, že knihy kresťanov treba zničiť. Líšia sa len v tom, čo sa má urobiť s Božími menami, ktoré sú v nich obsiahnuté. V knihe *Schabbath* (116a) sa píše:

"Glosy našich vlastných kníh a kníh heretikov sa nemajú zachrániť pred plameňmi, ak by v sobotu vzplanuli. Rabín Jose však hovorí: "Vo sviatočné dni treba z kníh kresťanov vytrhnúť božské mená a ukryť ich; to, čo zostane, treba odovzdať plameňom. Rabín Tarfón však hovorí: "Aby si ma moje deti pamätali, keby sa mi tie knihy niekedy dostali do rúk, spálil by som ich spolu s božskými menami, ktoré sú v nich obsiahnuté. Lebo ak by niekoho prenasledoval vrah alebo had, bolo by lepšie uchýliť sa do pohanského chrámu ako do ich chrámu, lebo kresťania vedome vzdorujú pravde, kým pohania to robia nevedome."

5. MODLITBY

Kresťanské modlitby sa nenazývajú *Tefila*, ale *Tifla*. Menia pointu a vkladajú *Iod*, čo spôsobuje, že sa to číta ako hriech, hlúposť a prestúpenie.

6. KRESŤANSKÉ SVIATKY

Kresťanské sviatky, najmä nedeľa, sa nazývajú *Iom Ed - deň skazy, záhuby, nešťastia alebo pohromy*. Nazývajú sa tiež jednoducho *Iom Notsri-kresťanské dni*. Slovo *Ed* v správnom výklade znamená nešťastie alebo pohroma, ako vyplýva z *Gemary* a Maimonidových glos v *Abhodah Zarah* (2a):

"Slovo *Edehem* znamená sviatky kresťanov, pretože je napísané (v *Deuter. XXXII, 35*): *deň ich pohromy*."

Maimonides tiež hovorí v *Abhodah Zarah* (78c):

"Slovo *Edehem* znamená bláznovstvo ich slávností. Je to názov pre ich opovrhnutiahodné sviatky, ktoré si nezaslúžia meno *Moedim*, lebo sú naozaj márne a zlé."

Barenora tiež píše:

"Slovo *Edehem* je názov pre ich potupné sviatky a slávnosti."

V poznámkach na okraji *Tosephoth* sa tento názov uvádza aj pre kresťanské sviatky. Tak v *Abhodah Zarah* (6a):

"Deň zla, teda kresťanský deň, je pre nás zakázaný, rovnako ako všetky ich ostatné sviatky."

Niektoré kresťanské sviatky sa spomínajú menovite, ako napríklad sviatky Vianoc a Veľkej noci. Mojžiš Mikkozzi,(57) odvolávajúc sa na vyššie uvedený text *Abhodah Zarah*, hovorí:

"Rabín Sammuél v mene Šalamúna Iarchiho vyhlasuje, že najmä sviatky Vianoc a Veľkej noci, ktoré sú ich hlavnými *zlými dňami* a základom ich náboženstva, sú pre nás zakázané."

Maimonides v *Hilkoth Akum* (kap. IX) uvádza to isté:

"Sammuel opakuje slová rabína Sala. Iarchiho, ktoré nám zakazujú sláviť najmä sviatky Vianoc a Veľkej noci, ktoré sa slávia kvôli tomu, kto bol obesený."

Okrem toho, názvy, ktoré dávajú Židia týmto kresťanským sviatkom, svedčia o ich bezbožnosti: Namiesto *Tav* v slove *Nithal* totiž často píšu *Tet* a nazývajú ho *Nital*, čo je latinské slovo *Natalis*, sviatok Narodenia Pána. Vytvárajú dojem, akoby toto slovo pochádzalo z koreňa *Natal*, ktorý znamená vyhladenie alebo zničenie. Podobne odmietajú používať slovo *Paschal* (*Pesach*) pre kresťanský sviatok Veľkej noci. Nahrádzajú *Koph* za *Phe* a vkladajú písmeno *jod* a nazývajú ho *Ketsach* alebo *Kesach*. Obe výslovnosti majú zlý význam. *Ketsach* je z koreňa *Katsah*, čo znamená amputovať alebo odrezat', a *Kesach* je z koreňa *Kesa*, čo znamená drevo alebo šibenica. Robí sa to preto, lebo sviatok Veľkej noci slávia kresťania na pamiatku Krista - toho, ktorý bol obesený -, ktorý bol odsúdený na smrť a ktorý vstal z mŕtvych.

DRUHÁ ČASŤ - PRÍKAZY TALMUDU TÝKAJÚCE SA KREŠŤANOV

Z toho, čo sme doteraz uviedli, je jasné, že podľa učenia Talmudu sú kresťania modloslužobníci a nenávidia Židov. V dôsledku toho má každý Žid, ktorý sa chce páčiť Bohu, povinnosť dodržiavať všetky nariadenia, ktoré boli dané otcom ich rodu, keď žili vo Svätej zemi, týkajúce sa modloslužobných pohanov, a to tak tých, ktorí žili medzi nimi, ako aj tých, ktorí žili v okolitých krajinách.

Žid sa preto musí (1) vyhýbať kresťanom; (2) urobiť všetko pre to, aby ich vyhubil.

KAPITOLA I - KREŠŤANOM SA TREBA VYHÝBAŤ

Židia sa musia vyhýbať akémukoľvek kontaktu s kresťanmi zo štyroch dôvodov: (1) pretože nie sú hodní podieľať sa na židovskom spôsobe života; (2) pretože sú nečistí; (3) pretože sú modloslužobníci; (4) pretože sú vrahovia.

Článok I. - Kresťanom sa treba vyhýbať, pretože nie sú hodní zdieľať židovské zvyky

Žid má vďaka tomu, že patrí k vyvolenému národu a je obrezaný, takú veľkú dôstojnosť, že nikto, dokonca ani anjel, sa s ním nemôže deliť o rovnosť. (1) v skutočnosti je považovaný za takmer rovného Bohu. "Ten, kto udrie Izraelitu," hovorí rabín Chanina, "koná, akoby dal facku Božiemu Majestátu." (2) Žid je vždy považovaný za dobrého, a to aj napriek určitým hriechom, ktorých sa môže dopustiť; jeho hriechy ho nemôžu znečistiť, tak ako špina neznečistí jadro v orechu, ale iba zašpiní jeho škrupinu. (3) Len na Žida sa pozerá ako na človeka; celý svet je jeho a všetko mu má slúžiť, najmä "zvieratá, ktoré majú podobu ľudí"(4).

(1) porovnaj *Chullin*, 91b

(2) porovnaj *Sanhedrin*, 58b

(3) porovnaj *Chagiga*, 15b

(4) "Preto v sobotný deň Židia oslavujú vínom, mäsom, rybami a všetkými pochúťkami, ktoré sa vyrábajú pre ľudí; pre nich je to úplný sviatok; zdržiavajú sa všetkých druhov práce a nepohnú ani prstom, aby urobili niečo, čo má podobu práce alebo čo zahŕňa prácu akéhokoľvek druhu. Ak je teda potrebné v zime zapáliť oheň, zapáliť alebo sfúknuť sviečku, uvariť alebo ohriať jedlo či podojiť kravy, na takúto prácu zamestnávajú chudobných kresťanov. Preto sa chvália tým, že oni sú páni a kresťania sú ich sluhami, ktorí im musia slúžiť, kým oni odpočívajú v pokoji. Kresťanskí vládcovia by sa mali postarať o to, aby sa to zastavilo a aby iní takto neslúžili Židom v sobotu a počas iných sviatkov. A treba priznať, že na škodu našej kresťanskej slobody im príliš pomáhame v udržiavaní ich povery, aby sa v sobotu vyhýbali akejkolvek práci." Buxtorf in Synag. Jud. s. 382.

Je teda zrejmé, že akýkoľvek kontakt s kresťanmi považujú za znečisťujúci a znižujúci ich dôstojnosť. Preto sa od nich vyžaduje, aby sa držali čo najďalej od všetkých, ktorí žijú a konajú ako kresťania. (5)

(5) "Usilovne ich varujeme, aby sa nestýkali s kresťanmi, aby sa nehrali s ich deťmi, nejedli s nimi, nepili s nimi a nemali s nimi nič spoločné. A rodičia svojim deťom hovoria, že rozhovory s kresťanmi sú také hrozné a zlomyseľné, že si deti už od kolísky vytvárajú voči kresťanom nezmierniteľnú nenávisť." *Ibedem*, kap. VII, s. 136.

1. ŽID NESMIE POZDRAVIŤ KREŠŤANA

V *Gittin* (62a) sa hovorí: "Žid nesmie v deň sviatku vstúpiť do domu *Nokriho*, aby ho pozdravil. Ak ho však stretne na ulici, môže ho pozdraviť, ale zdvorilo a so sklonenou hlavou."

2. ŽID NESMIE ODPOVEDAŤ NA POZDRAV KREŠŤANA

V *Iore Dea* (148,10) sa píše:

"Žid nesmie odpovedať na pozdrav kresťana tým, že sa mu ukloní. Preto je dobré pozdraviť ho ako prvý a vyhnúť sa tak tomu, aby mu musel odpovedať, ak ho *akum* pozdraví prvý."⁽⁶⁾

(6) Mestskosť teda nie je dôvodom, prečo Židia vyzerajú tak priateľsky, keď sa tak pokorne klaňajú kresťanom.

Rabín Kohana hovorí, že keď Žid pozdraví kresťana, mal by povedať "Pokoj môjmu Pánovi", ale zamýšľať to pre svojho vlastného rabína. Tosefót totiž hovorí: "Jeho srdce sa totiž obrátilo k vlastnému rabínovi."

3. ŽID NESMIE ÍŠŤ PRED KREŠŤANSKÉHO SUDCU

V *Choschen Hammischpat* (26,1) sa hovorí:

"Židovi nie je dovolené predložiť svoj prípad sudcom *Akum*, aj keď sa vec posudzuje podľa rozhodnutí židovského práva a aj keď obe strany súhlasia, že sa budú riadiť takýmito rozhodnutiami. Ten, kto tak robí, je bezbožný a podobá sa tomu, kto ohovára a rúha sa a kto dvíha ruku proti Zákonom, ktorý nám dal Mojžiš, náš veľký zákonodarca. Haga hovorí: "*Bethin* má moc exkomunikovať takéhoto človeka, kým neprepustí svojho židovského brata z rúk pohana. "

4. KREŠŤAN NEMÔŽE BYŤ POUŽITÝ AKO SVEDOK

In *Choschen Ham.* (34,19) sa píše:

"*Goi* alebo sluha nie je schopný vystupovať ako svedok."

5. ŽID NEMÔŽE JEŠŤ KREŠŤANSKÉ JEDLO

V *Iore Dea* (112,1) sa píše:

"Starší zakázali jesť chlieb *Akumov*, aby sa nezdalo, že sa s nimi poznáme."

A v *Abhodah Zarah* (35b) sa hovorí:

"Nasledujúce veci patriace *Goim* sú zakázané: Mlieko, ktoré si *Goi* vezme od kravy v neprítomnosti Žida, (7) tiež ich chlieb atď."

(7) "Zo strachu, že by s ním zmiešal mlieko prasaťa alebo iného nečistého zvieratá" - Surenhusius Mischnah Ab. Zar. s. 6.

6. ŽID SA NIKDY NESMIE SPRÁVAŤ AKO KREŠŤAN

V *Iore Dea* (178,1) sa píše:

"Nie je dovolené napodobňovať zvyky *Akumov ani* sa správať ako oni. Nie je dovolené ani nosiť oblečenie ako *Akumovia, ani* česať si vlasy ako oni... Židia nesmú stavať domy, ktoré by vyzerali ako chrámy *Akumov*."

Keďže však nie je možné dodržiavať všetky tieto pravidlá na každom mieste, *Haga* hovorí, že ich možno do istej miery prehliadnuť, ak je to napríklad pre Žida výhodné; napríklad ak by Žid profitoval z obchodu, ktorý si vyžaduje určitý druh oblečenia.

* * * * *

Článok II. -Kresťanom sa treba vyhýbať, pretože sú nečistí

Nie je známe, ako často sa Židia musia umývať a očisťovať, ani ako veľmi sa musia učiť vyhýbať všetkému, čo by ich mohlo znečistiť. Talmud však učí, že kresťania sú ľudia, ktorých samotný dotyk robí veci nečistými. V *Abhodah Zarah* (72b) sa hovorí:

"Istý muž prelieval víno z jednej nádoby do druhej pomocou rúrky, keď prišiel *Goi* a rukou sa dotkol rúrky. V dôsledku toho musel všetko víno (v oboch nádobách) vyhodiť."

Preto sa musí umyť každá nádoba, ktorá sa dostane do vlastníctva Žida od kresťana, hoci sa nikdy nepoužívala. V *Iore Dea* (120,1) sa

píše:

"Ak si Žid kúpi od *akuma* nádobu na stolovanie, či už je kovová, sklenená alebo olovená, aj keď je nová, musí ju umyť v *mikve* [veľkom umývadle] alebo v cisterne, do ktorej sa zmestí štyridsať litrov vody."

* * * * *

Článok III. -Kresťanom sa treba vyhýbať, pretože sú modloslužobníci

1. Aby sa Židia nestali príležitosťou na hriech pre modloslužobných kresťanov, podľa nariadenia v *Levitovi*. XIX,14: *Nekladať slepému prekážku* - musí sa vyhýbať akémukoľvek styku s nimi v dňoch, keď uctieávajú svojich bohov. V *Abhode Zarah* (2a) sa hovorí: "V tomto prípade je to tak, že sa modlia k bohom, ktorí ich uctieávajú: "Tri dni pred ich modloslužobnými sviatkami nie je dovolené nič kupovať ani predávať. Je tiež zakázané dávať alebo prijímať od nich akúkoľvek pomoc, rozmieňať s nimi peniaze, splácať im dlhy alebo im dovoliť splácať dlhy."

V *Abhodah Zarah*, 78c (Maimonidesov *Perusch*, fol. 8) sa píše:

"Všetky sviatky Ježišových nasledovníkov sú zakázané a musíme sa k nim správať ako k modlárom. Prvý deň v týždni je ich hlavným sviatkom, a preto je zakázané robiť akékoľvek obchody s tými, ktorí veria v Ježiša, v ich sobotu. V ich sobotu musíme dodržiavať tie isté pravidlá ako v deň sviatku modloslužobníkov, ako učí Talmud."

2. ŽID NESMIE POUŽÍVAŤ NIČ, ČO SA TÝKA UCTIEVANIA KRESŤANOV

V *Iore Dea* (139,1) sa píše:

"Je zakázané mať čokoľvek spoločné s modlami a so všetkým, čo sa používa pri ich uctievaní, či už ich vyrobili *Akumovia* alebo Židia."

3. JE ZAKÁZANÉ PREDÁVAŤ KRESŤANOM ČOKOĽVEK, ČO SÚVISÍ S ICH MODLOSLUŽBOU

Abhodah Zarah (14b, *Toseph*) hovorí:

"Vždy je zakázané predávať kadidlo modloslužobnému kňazovi, lebo je zrejmé, že keď ho žiada, nechce ho na nič iné, len aby ho obetoval pred svojou modlou. Preto každý, kto by mu ho predal, hreší proti prikázaniu, ktoré nám zakazuje klásť slepému prekážku. Takisto je zakázané predávať sviečky pohanom na ich sviatok sviečok. Sviečky sa im však môžu predávať v iné dni. Nie je dovolené ani predávať pohár nežidom, ktorý Žid kúpil po tom, čo ho *gój* rozbil a zahodil. Znovu sa môže predať nežidovi až po tom, čo ho úplne prečistí. Lebo po tom, čo bol práve raz rozbitý, môže sa ešte použiť na víno, ktoré sa obetuje na počesť ich modly." Potom nasleduje zákaz, pokiaľ ide o predaj kníh kresťanským kňazom, ako sme videli vyššie. Dokonca aj práca na viazaní takýchto kníh je Židovi zakázaná. V knihe *Iore Dea* (139,15) sa píše:

"Je zakázané zväzovať knihy *Akum*, s výnimkou právnych kníh. Môže sa to však urobiť, ak by odmietnutie takejto práce spôsobilo nepriateľstvo, ale až po vynaložení všetkého úsilia na odmietnutie takejto práce."

Podobne v *Iore Dea* (151,1, *Hagah*):

"Nie je dovolené predávať vodu *akumovi*, ak je známe, že sa z nej bude vyrábať krstná voda."

Spomínajú sa aj mnohé iné veci, ktoré je zakázané predávať kresťanom, ako napríklad: látka, z ktorej sa môžu vyrábať kňazské rúcha a zástavy; papier a atrament, ktoré sa môžu používať na písanie kníh týkajúcich sa ich bohoslužieb. Je zakázané predávať alebo dokonca prenajímať kresťanom domy, ktoré budú používať ako miesto bohoslužieb. V súčasnosti však Židia obchodujú s kresťanmi, najmä počas kresťanských sviatkov, a tiež im predávajú domy s plným vedomím, že sa v nich budú udeľovať určité sviatosti, ako napríklad krst, sväté prijímanie a extrémne pomazanie. Talmud na to nevie uviesť dôvod a v *Abhodah Zarah* (2a, *Toseph*) hovorí:

"Ťažko povedať, akým právom dnes Židia obchodujú s *Gójmi* v ich (zlé) sviatky. Lebo hoci mnohí z nich sa vo svojich sviatočných dňoch dopúšťajú všelijakých nemravností a zvráteností na počesť svätých, na ktorých nepozerajú ako na bohov, predsa každý týždeň slávia deň Nazaretského [nedeľu], ktorý nám bol vždy zakázaný."

Bartenora však vo svojom komentári k *Abhodah Zarah* (I, 2, fol. 7b) hovorí:

"Rabín Eliezer povedal starším: "Nepraktizoval Stadv syn egyptskú mágiu tak, že si ju vrezával do tela? Odpovedali: "Bol to blázon a my nedbáme na to, čo robia blázni. Stadv syn, Pandirin syn, atď. " Ako je uvedené vyššie v *Sanhedrine*, 67a

"Keďže, kým sme v zajatí, nemôžeme žiť bez obchodovania s nimi a sme od nich závislí, čo sa týka potravy, a musíme sa ich báť, je zakázané obchodovať s nimi len v ich sviatočné dni. (8) Okrem toho je dnes dovolené obchodovať s nimi v deň ich skutočných sviatkov, pretože rabíni sú presvedčení, že sa neklania svojim modlám len preto, že s nami obchodujú. A to, čo je v tejto knihe zakázané, treba chápať tak, že sa vzťahuje priamo na modloslužbu."

(8) Hoci rabín Ischmael hovorí, že je zakázané obchodovať s nimi tri dni pred ich sviatkami.

Rabín Tam⁽⁹⁾ však tvrdí, že *Mischna* zakazuje modloslužobníkom len predaj vecí, ktoré budú používať pri uctievaní modiel, pretože sa radujú a uctievať svoje modly, pretože získavajú veci potrebné na toto uctievanie. Vysvetľuje to takto (v *Abhodah Zarah*, 2a, *Toseph*):

"Nikto by sa nemal čudovať tomuto nášmu zvyku. Lebo hoci sa na nich pozeráme ako na modloslužobníkov, oni môžu obetovať len to, čo si kúpia za peniaze. Preto náš zisk a ich radosť nie sú dôvodom tohto zákazu, lebo oni majú na tieto veci dosť peňazí, aj keby sme s nimi neobchodovali."

(9) Jeden z autorov *Tosephoth*, zomrel v roku 1170.

4. TENTO ZÁKAZ SA NEVZŤAHUJE NA ATEISTOV

V *Iore Dea* (148,5) sa píše:

"*Akumovi* je dovolené poslať dar v jeden z jeho sviatkov len vtedy, ak je známe, že neverí v modly a neuctieva ich."

Maimonides to isté uvádza v *Hilkhoth Akum* (IX, 2):

"Takisto nie je správne posilať dar *Goiovi* na ich sviatky, ak nie je isté, že neverí v uctievanie kresťanských modiel a neslúži im."

* * * * *

Článok IV. -Kresťanom sa treba vyhýbať, pretože sú zlí

Židia nie sú o ničom presvedčení viac ako o tom, že kresťania môžu deťom Izraela uškodiť. Z tohto dôvodu ich vládcovia vyvoleného národa vždy poučovali, aby neprijímali žiadnu pomoc od kresťanov, ktorí sa vždy uchýlia k vraždám a iným zločinom, keď nemôžu inak dosiahnuť svoje zlé ciele. Žid teda nesmie zamestnať kresťana ako zdravotnú sestru, učiteľa svojich detí, lekára, holiča alebo pôrodníka.

1. NIE AKO SESTRA

V *Iore Dea* (81,7, *Hagah*) sa hovorí: "Dieťa nesmie byť dojčené od *Nokhri*, ak je možné mať Izraelitu, lebo mlieko *Nokhri* zatvrdzuje srdce dieťaťa a buduje v ňom zlú povahu."

2. NIE AKO UČITEĽ

V *Iore Dea* (153,1, *Hagah*) sa hovorí:

"Dieťa nesmie byť dané *Akumovi*, aby sa učilo mravom, literatúre alebo umeniu, lebo ho to privedie ku kacírstvu."

3. NIE AKO LEKÁR

V *Iore Dea* (155,1) sa píše:

"Keď je Žid nejakým spôsobom zranený, dokonca tak vážne, že by musel porušiť sobotu, aby mal lekára, nesmie využiť služby

kresťanského (*akum*) lekára, ktorého nepoznajú všetci v okolí; musíme sa totiž chrániť pred prelievaním krvi. Dokonca ani vtedy, keď sa nevie, či pacient bude žiť alebo zomrie, sa nesmie dovoliť, aby ho takýto lekár ošetroval. Ak je však isté, že zomrie, takýto lekár ho môže ošetrovať, pretože hodina života navyše nie je veľa na stratu. Ak *akum* trvá na tom, že určitý liek je dobrý, môžete mu veriť, ale určite ho od neho nekupujte. Niektorí tvrdia, že to platí len vtedy, keď *akum* ponúka pomoc zadarmo, a že ju možno prijať vždy, keď sa za ňu platí. Možno však považovať za samozrejmé, že by Židovi neublížili len kvôli otázke peňazí."

V *Pesachim* (25a) sa hovorí: "Rabín Jochanan hovorí: lekársku pomoc možno prijať od všetkých okrem modloslužobníkov, smilníkov a vrahov."

4. NIE AKO HOLIČ

V *Iore Dea* (156,1) sa píše:

"*Akum* ťa nesmie oholiť, pokiaľ s tebou nie sú tvoji židovskí priatelia. Niektorí hovoria, že nie je dovolené nechať sa holiť *akumom*, ani keď sú prítomní iní, pokiaľ sa nevidíš v zrkadle."⁽¹⁰⁾

(10) To sa nevzťahuje na holenie brady, ale len na chĺpky na krku. Žid, ktorý si oholí bradu, sa totiž dopúšťa piatich hriechov, pretože má päť (hviezdicovitých) cípov - porovnaj Maimonides v *Hilkoth Akum*, XII, 5.

5. NIE AKO PÔRODNÍK

V *Abhodah Zarah* (26a) sa hovorí:

"Naši rabíni nám odovzdali, že cudzinka nikdy nesmie robiť pôrodnú asistentku pri pôrode izraelského dieťaťa, pretože sú oddaní prelievaniu krvi. Starší však hovoria, že cudzinka môže túto úlohu vykonávať za predpokladu, že sú prítomné aj iné židovské ženy, ale nikdy nie sama. Rabín Meir však hovorí, že to nie je dovolené, ani keď sú prítomné iné osoby. Často totiž rukou rozdrví mäkkú hlavičku dieťaťa a zabijú ho; a môžu to urobiť bez toho, aby si to prítomní všimli."

KAPITOLA II - KRESŤANIA MUSIA BYŤ VYHLADENÍ

Stúpencov "toho muža", ktorého meno Židia chápu ako "Nech je jeho meno a pamiatka vyhladené", nemožno považovať za nič iné, len za ľudí, ktorých by bolo dobré sa zbaviť. Nazývajú sa Rimanmi a tyranmi, ktorí držia v zajatí synov Izraela, a ich zničením by sa Židia oslobodili z tohto štvrtého zajatia. Každý Žid je preto povinný urobiť všetko, čo je v jeho silách, aby zničil toto bezbožné kráľovstvo Edomitov (Rím), ktoré vládne celému svetu. Keďže však nie vždy a všade je možné uskutočniť toto vyhladenie kresťanov, Talmud nariaďuje, aby sa na nich útočilo aspoň nepriamo, a to: všemožne im škodiť, a tým zmenšovať ich moc, napomáhať k ich konečnému zničeniu. Kdekoľvek je to možné, Žid by mal kresťanov zabíjať, a to bez milosti.

Článok I.-HARM MUSÍ BYŤ UROBENÝ KRESŤANOM

Židovi je prikázané škodiť kresťanom, kde len môže, a to nepriamo tým, že im nijako nepomôže, ale aj priamo tým, že im prekazí plány a projekty; nesmie zachrániť ani kresťana, ktorému hrozí smrť.

1. KRESŤANOM SA NESMIE ROBIŤ DOBRO

V *Zohare* (1,25b) sa hovorí:

"Tí, ktorí robia dobro *Akumovi*..., nevstanú z mŕtvych."

Niekedy je dovolené konať dobro kresťanom, ale len preto, aby sa pomohlo Izraelu, teda v záujme mieru a aby sa skryla nenávisť voči nim. Maimonides v *Hilkoth Akum* (X, 6) hovorí:

"Potrebným pohanom sa môže pomáhať rovnako ako potrebným Židom v záujme mieru..."

V *Iore Dea* (148,12 *Hagah*) sa hovorí: "Preto ak vstúpiš do mesta a nájdeš ich, ako oslavujú sviatok, môžeš predstierať, že sa raduješ s nimi, aby si skryl svoju nenávisť. Tí, ktorým záleží na spáse ich duší, by sa však mali od takýchto osláv držať ďalej. Mali by ste dať najavo, že je nenávistné radosť sa s nimi, ak to môžete urobiť bez toho, aby ste si si privolali ich nepriateľstvo."

1. NIE JE DOVOLENÉ CHVÁLIŤ KRESŤANA

V *Abhodah Zarah* (20,a, *Tozef*) sa hovorí:

"Nehovorte nič na ich chválu, aby sa nepovedalo: Ako je ten *Goidobry!*"⁽¹⁾

(1) Maimonides (v *Hilk. Akum X,5*) dodáva: "Okrem toho by si mal hľadať príležitosť, aby si sa s nimi stýkal a dozvedel sa o ich zlých skutkoch."

Týmto spôsobom vysvetľujú slová z *Deuteronomium* (VII,2)... a neprejavíš im milosrdenstvo [*Goim*], ako sa uvádza v *Gemare*. Rabín S. Iarchi vysvetľuje túto biblickú pasáž takto:

"Nerobte im žiadne komplimenty, lebo je zakázané hovoriť, aký je ten *Goi* dobrý."

V *Iore Dea* (151,14) sa píše:

"Nikto ich nesmie chváliť ani hovoriť, aký je *akum* dobrý. Oveľa menej chváliť to, čo robia, alebo rozprávať o nich niečo, čo by im prinieslo slávu. Ak však pri ich chválení zamýšľaš vzdať slávu Bohu, a to preto, že stvoril príjemné stvorenia, potom je to dovolené."

2. ŽID NESMIE SPOMÍNAŤ VECI, KTORÉ KREŠŤANIA POUŽÍVAJÚ NA SVOJE MODLOSLUŽOBNÉ UCTIEVANIE

V *Hilkhoth Akum* (V,12) sa hovorí:

"Je tiež zakázané spomínať *akum*, lebo je napísané (*Exodus XXIII,13*):.....a *nespomínajte iných bohov*."

3. O ICH MODLÁCH SA MUSÍ HOVORIŤ S OPOVRHNUTÍM

V *Iore Dea* (146,15) sa píše:

"Ich modly musia byť zničené alebo nazvané opovrhlivými menami."

Tamže, (147,5):

"Je dovolené vysmievať sa modlám a je zakázané hovoriť *Goi*: "*Nech ti tvoj Boh pomáha alebo dúfam, že sa ti to podarí*."

Rabín Bechai pri vysvetľovaní textu *Deuteronomium* o nenávisti k modlárstvu hovorí:

"Písmo nás učí nenávidieť modly a nazývať ich potupnými menami. Ak sa teda nejaký kostol volá *Betgália* - "dom nádhery", mal by sa nazývať *Betkária* - bezvýznamný dom, prasacia búda, latrina. Veď toto slovo, *karia*, označuje nízke, chudobné miesto."

Na mnohých miestach dávajú Židia kresťanským veciam hanlivé názvy. Nebude od veci uviesť niekoľko z týchto názvov, ktoré dávajú veciam a osobám, ktoré sú kresťanom sväte a drahé, a to nasledovne:

JEŽIŠ sa potupne nazýva *Jeschu*, čo znamená: *Nech je jeho meno a pamiatka vyhladené*. Jeho vlastné meno v hebrejčine je *Jeschua*, čo znamená Spása.

MÁRIA, JEŽIŠOVA MATKA, sa nazýva *Charia-dung*, exkrement (nem. *Dreck*). V hebrejčine je jej vlastné meno Miriam.

KREŠŤANSKÍ SVÄTÍ, ktorých slovo v hebrejčine je *Kedoschim*, sa nazývajú *Kededchim* (*cinaedos*) - ženský muži (víly). Ženy sväte sa nazývajú *Kedeschoth*, dievky.

NEDELA sa nazýva *dňom nešťastia*.

Sviatok Vianoc sa nazýva *Nital*, čo znamená vyhladenie.

Veľká noc sa nenazýva správnym slovom *Pesach*, ale *Ketsach*, čo znamená sekanie, alebo *Kesach*, šibenica.

Kresťanský kostol sa nenazýva *Beth Hattefillah*, Dom modlitby, ale *Beth Hattiflah*, Dom márnosti, Dom zla.

Knihy evanjelia sa nazývajú *Aavon Gilaion*, Knihy nepravosti.

KREŠŤANSKÉ OBETINY sa nazývajú hnojné obety. V Jeruzalemskom talmude (fol. 13b) sa píše:

"Kto ich vidí *mezabbelim*(vylučovanie-obetovanie) pred ich modlou, nech povie (*Exod XXII, 20*): Kto obetuje modle, bude úplne zničený."

Rabín Iarchi (odvolávajúc sa na *Num. XXV, 3*) učí, že pohania si svojho Boha uctievať tým, že pred ním vylučujú.

KREŠŤANSKÉ DIEVČA, ktoré pracuje pre Židov v ich sobotu, sa nazýva *Schaw-wesschicksel*, sobotná špina.

4. ŽIDIA NESMÚ DÁVAŤ DARY KREŠŤANOM

V *Hilkhoth Akum* (X,5) sa hovorí:

"*Goim* je zakázané dávať dary. Je však dovolené dávať ich konvertitovi, ktorý žije medzi Židmi, lebo je povedané: To znamená: "Pocestnému, ktorý sa zastaví vo vašich mestách, dajte to, aby to jedol, alebo to predajte gójovi, to znamená predajte, nie dajte."

V *Iore Dea* (151,11) sa píše:

"Je zakázané dávať bezplatné dary *akumovi*, s ktorým sa Žid nesmie správať familiárne."

Talmud však povoľuje Židovi dávať dary pohanom, ktorých pozná a od ktorých má nádej, že za to niečo dostane.

5. ŽID NESMIE PREDÁŤ SVOJ STATOK KREŠŤANOM

V *Iore Dea* (334,43) sa píše:

"V 24 prípadoch musí byť Žid odmietnutý, a to... 8. Každý, kto predá svoje hospodárstvo *akumovi*, musí byť poslaný do vyhnanstva - ak sa nezaviaže nahradiť všetky škody, ktoré vyplývajú z toho, že *akum* žije v blízkosti Židov."

6. JE ZAKÁZANÉ UČIŤ KREŠŤANOV REMESLU

V *Iore Dea* (154,2) sa píše:

"*Akumom* nie je dovolené učiť žiadne remeslo."

* * * * *

II. ŠKODA MUSÍ BYŤ SPÔSOBENÁ PRÁCI KREŠŤANOV

Keďže *goim* slúžia Židom ako ťažné zvieratá, patria Židovi spolu s jeho životom a všetkými schopnosťami:

"Život *Goi* a všetky jeho fyzické sily patria Židovi." (A. Rohl. *Die Polem.* s. 20)

Axiómou rabínov je, že Žid si môže vziať čokoľvek, čo patrí kresťanom, z akéhokoľvek dôvodu, dokonca aj podvodom; ani to nemožno nazvať lúpežou, pretože ide len o to, že berie to, čo mu patrí.

V *Babha Bathra* (54b) sa hovorí:

"Všetky veci, ktoré patria *Goim*, sú ako púšť; kto prvý príde a vezme si ich, môže si ich privlastniť."

1. KREŠŤANOM SA NESMIE HOVORIŤ, ČI PLATIA PRÍLIŠ VEĽA ŽIDOM

V *Choschen Hammischpat* (183,7) sa píše:

"Ak pošlete posla, aby vybral peniaze od akuma, a akum zaplatí príliš veľa, posol si môže rozdiel ponechať. Ak však posol o tom nevie, môžeš si ho celý ponechať."

2. STRATENÝ MAJETOK KREŠŤANOV SA IM NESMIE VRÁTIŤ

In *Choschen Ham.* (266,1) sa píše:

"Žid si môže ponechať všetko, čo nájde a čo patrí *akum*, lebo je napísané: *Vrát' svojim bratom, čo sa stratilo* (*Deuter XXII, 3*). Lebo ten, kto vracia stratený majetok [kresťanom], hreší proti Zákonu tým, že zvyšuje moc previnilcov proti Zákonu. Je však chvályhodné vrátiť stratený majetok, ak sa to robí na počesť Božieho mena, totiž ak tým kresťania budú chváliť Židov a pozerat' sa na nich ako na

čestných ľudí."

3. KREŠŤANIA MÔŽU BYŤ PODVEDENÍ

V knihe *Babha Kama* (113b) sa píše:

"Je dovolené oklamať *Goi*."

A v *Choschen Ham.* (156,5 *Hagah*) sa píše:

"Ak Žid robí dobré obchody s *akumom*, nie je dovolené, aby iní Židia na určitých miestach prišli a robili obchody s tým istým *akumom*. Na iných miestach je to však inak, tam je inému Židovi dovolené prísť k tomu istému *akumovi*, naviesť ho, obchodovať s ním, oklamať ho a vziať si jeho peniaze. Majetok *akuma* sa totiž má považovať za spoločný majetok a patrí tomu, kto ho prvý dokáže získať. Sú však aj takí, ktorí hovoria, že sa to nemá robiť."

In *Choschen Ham.* (183,7 *Hagah*) sa píše:

"Ak Žid obchoduje s *akumom* a príde k nemu izraelský spoluobčan a oklame *akuma* buď falošnou mierou, váhou alebo počtom, musí sa so svojím spoluobčanom rozdeliť o zisk, pretože obaja mali podiel na obchode, a tiež aby mu pomohol."

4. ŽID MÔŽE PREDSTIERAŤ, ŽE JE KREŠŤAN, ABY OKLAMAL KREŠŤANOV

V *Iore Dea* (157,2 *Hagah*) sa hovorí:

"Ak ich [modloslužobníkov] Žid dokáže oklamať tým, že predstiera, že je uctievačom hviezd, môže tak urobiť." (2)

(2) Tento text sa nachádza aj vo vilenskom vydaní z roku 1873.

5. ŽID MÔŽE PRAKTIZOVAŤ ÚŽERU NA KREŠŤANOCH

V *Abhode Zarah* (54a) sa hovorí:

"Je dovolené brať úžeru od odpadlíkov(3), ktorí upadli do modloslužby."

(3) Židia nazývajú krst *Schomed a* odpadlíka od viery pokrstený Žid nazýva *Meschummad*.

A v *Iore Dea* (159,1) sa píše:

"Podľa *Tóry* je dovolené požičať peniaze *akumovi* s úžerou. Niektorí starší to však popierajú s výnimkou prípadu života a smrti. V súčasnosti je to dovolené z akéhokoľvek dôvodu."

* * * * *

III. KREŠŤANIA, KTORÍ MAJÚ BYŤ POŠKODENÍ V PRÁVNÝCH ZÁLEŽITOSTIACH

1. ŽID MÔŽE KLAMAŤ A KRIVO SVEDČIŤ, ABY ODSÚDIL KREŠŤANA

V knihe *Babha Kama* (113a) sa píše:

"Naše učenie je nasledovné: Keď sa Žid a *Goi* stretnú na súde, zbavte Žida viny, ak môžete, podľa zákonov Izraela. Ak vyhrá *Goi*, povedzte mu, že to vyžadujú naše zákony. Ak však môže byť Žid oslobodený podľa gójskych zákonov, zbavte ho viny a povedzte, že je to kvôli našim zákonom. Ak sa to nedá, postupujte bezcitne proti *Goiovi*, ako radí rabin Ischmael. Rabin Akibha však zastáva názor, že nemôžete konať podvodne, aby ste neznesvätili Božie meno a Žida nezaviazali za krivú prisahu."

Poznámka na okraji však vysvetľuje túto kvalifikáciu rabína Akibha takto:

"Božie meno nie je znesvätené, keď sa *Gój* nevie, že Žid klamal."

A ďalej, *Babha Kama* (113b) hovorí:

"Božie meno nie je znesvätené, keď napríklad Žid klame *gójovi* a povie: "Dal som niečo tvojmu otcovi, ale on je mŕtvy, musíš mi to vrátiť," pokiaľ *gój* nevie, že klameš."

2. ŽID MÔŽE S ČISTÝM SVEDOMÍM KRIVO SVEDČIŤ

V *Kallah* (1b, s. 18) sa píše:

"Ona (*mamzerova* matka) mu povedala: "Prisahaj mi. A rabín Akibha prisahal ústami, ale v srdci svoju prísahu zneplatnil."⁽⁴⁾

(4) porovnaj vyššie, s. 30

Podobný text sa nachádza v *Schabbuoth Hagahoth* rabína Aschera (6d):

"Ak magistrát mesta núti Židov, aby prisahali, že z mesta neutečú a nič z neho nevynesú, môžu prisahať falošne, keď si povedia, že dnes neutečú a nič z mesta nevynesú len dnes."

* * * * *

IV. KREŠŤANIA MUSIA BYŤ POŠKODENÍ VO VECIACH POTREBNÝCH PRE ŽIVOT

Židia nesmú šetriť prostriedky v boji proti tyranom, ktorí ich držia v tomto štvrtom zajatí, aby sa oslobodili. Musia bystro bojovať proti kresťanom a neurobiť nič, aby sa im nestalo nič zlé: o ich chorých sa nesmú starať, kresťanským ženám pri pôrode nesmú pomáhať, ani ich zachraňovať, keď im hrozí smrť.

1. ŽID SA VŽDY MUSÍ SNAŽIŤ OKLAMATĚ KREŠŤANOV

V *Zohare* (I, 160a) sa hovorí:

"Rabín Jehuda mu [rabínovi Chezkjovi] povedal: "Treba chváliť toho, kto sa dokáže oslobodiť od nepriateľov Izraela, a treba veľmi chváliť spravodlivých, ktorí sa od nich oslobodia a bojujú proti nim. Rabín Chezkia sa spýtal: "Ako proti nim musíme bojovať? Rabín Jehuda povedal: "*Múdrou radou budeš proti nim bojovať.*" (*Príslovia*, kap. 24, 6). Akým druhom vojny? Takou vojnou, akú musí viesť každý ľudský syn proti svojim nepriateľom, ktorú Jákob použil proti Ezauovi - klamstvom a úskokom, kedykoľvek to bolo možné. Treba proti nim bojovať bez prestania, kým sa neobnoví náležitý poriadok. Preto s uspokojením hovorím, že by sme sa od nich mali oslobodiť a vládnuť nad nimi."

2. CHORÉMU KREŠŤANOVĚ SA NESMIE POMÁHAŤ

V *Iore Dea* (158,1) sa píše:

"*Akumovia* sa nesmú liečiť ani za peniaze, iba ak by to vyvolalo ich nepriateľstvo."

3. KREŠŤANSKEJ ŽENE PRI PÔRODE SA NESMIE POMÁHAŤ

V *Orach Chajim* (330,2) sa píše:

"*Akumskej* rodičke sa v sobotu nesmie poskytnúť žiadna pomoc, ani len malá, lebo sobota sa nesmie porušovať."

4. KREŠŤANOVĚ V NEBEZPEČENSTVE SMRTI SA NESMIE POMÁHAŤ

In *Choschen Ham.* (425,5) sa píše:

"Ak uvidíš, že kacír, ktorý neverí v *Tóru*, spadne do studne, v ktorej je rebrík, hneď sa ponáhľaj, vezmi ho a povedz mu: "Musím ísť a vziať svojho syna zo strechy, hneď ti rebrík prinesiem späť" alebo niečo iné. Kuthajov, ktorí nie sú našimi nepriateľmi a ktorí sa starajú o ovce Izraelitov, však nesmieme priamo zabiť, ale nesmieme ich zachrániť pred smrťou."

A v *Iore Dea* (158,1) sa píše:

"Akum, ktorí nie sú našimi nepriateľmi, nesmú byť priamo zabití, napriek tomu ich nesmieme zachrániť pred nebezpečenstvom smrti. Ak napríklad uvidíš, že niektorý z nich spadol do mora, nevyťahuj ho, pokiaľ ti nesľúbi, že ti dá peniaze."

Maimonides v *Hilkhoth Akum* (X,1) hovorí:

"Nemajte s nimi súcit, lebo je povedané (*Deuter VII,2*): *Neprejavujte im milosrdenstvo*. Preto ak uvidíš akuma v ťažkostiach alebo topiaceho sa, nechod' mu na pomoc. A ak je v nebezpečenstve smrti, nezachraňuj ho pred smrťou. Nie je však správne zabiť ho vlastnou rukou tým, že ich strčíte do studne alebo iným spôsobom, keďže nie sú s nami vo vojne."

Článok II. - KREŠŤANIA MAJÚ BYŤ ZABITÍ

Napokon Talmud prikazuje, že kresťania majú byť bez milosti zabití. V *Abhodah Zarah* (26b) sa hovorí:

"Kacíri, zradcovia a odpadlíci majú byť hodení do studne a nie zachránení."

A v *Choschen Hammischpat* (388,10) sa píše:

"Špióna treba zabiť aj v našich dňoch, kdekoľvek ho nájdú. Môže byť zabitý ešte skôr, ako sa prizná. A aj keď sa prizná, že chcel len niekomu ublížiť, a ak škoda, ktorú chcel spôsobiť, nie je veľmi veľká, stačí, aby bol odsúdený na smrť. Treba ho však upozorniť, aby sa k tomu nepriznával. Ak však drzo povie: "Nie, priznám sa!", potom ho treba zabiť, a čím skôr, tým lepšie. Ak nie je čas ho varovať, nie je to potrebné. Niektorí hovoria, že zradcu treba usmrtiť len vtedy, keď sa ho nemožno zbaviť zmrzačením, teda vyrezaním jazyka alebo očí, ale ak sa to dá urobiť, nesmie byť zabitý, lebo nie je o nič horší ako iní, ktorí nás prenasledujú."

A v *Choschen Hamm.* sa opäť píše (388,15):

"Ak sa dokáže, že niekto trikrát zradil Izrael, alebo dal peniaze Izraelitovi *Akumovi*, musí sa po rozumnej úvahe nájsť spôsob, ako ho vymazať z povrchu zeme."

* * * * *

I. ODPADLÍCI, KTORÍ MAJÚ BYŤ ZABITÍ

Dokonca aj kresťan, ktorý je pristihnutý, že študuje zákon Izraela, si zaslúži smrť. V *Sanhedrine* (59a) sa hovorí:

"Rabín Jochanan hovorí: *Goi*, ktorý sa pýta do Zákona, je vinný na smrť."

II. POKRSTENÍ ŽIDIA MAJÚ BYŤ USMRTENÍ

V *Hilkhoth Akum* (X, 2) sa hovorí:

"Tieto veci sú určené modloslužobníkom. Ale aj Izraeliti, ktorí odpadnú od svojho náboženstva a stanú sa epikurejcami, majú byť zabití a my ich musíme prenasledovať až do konca. Lebo sužujú Izrael a odvracajú ľud od Boha."

* * *

A v *Iore Dea* (158,2 *Hagah*) sa hovorí:

"Opadlíci, ktorí sa obrátia k rozkošiam *Akumov* a ktorí sa nimi nakazia tým, že uctievať hviezdy a planéty ako oni, majú byť zabití."

Podobne aj v prípade *Choschen Hamm.* (425,5) sa hovorí:

"Židia, ktorí sa stali epikurejcami, ktorí sa uctievať hviezdy a planéty a zlomyseľne hrešia; tiež tí, ktorí jedia mäso poranených zvierat alebo sa obliekajú do márných šiat, si zaslúžia meno epikurejci; takisto tí, ktorí popierajú Tóru a prorokov Izraela - títo všetci majú byť podľa zákona zabití; a tí, ktorí majú moc života a smrti, ich majú dať zabiť; a ak sa to nedá urobiť, majú byť podvodnými metódami privedení na smrť."

Rabín Maimonides v *Hilkhoth Teschubhah* (III,8) uvádza zoznam tých, ktorí sa považujú za popierajúcich Zákon:

"Sú tri triedy ľudí, ktorí popierajú zákon Tóry: (1) Tí, ktorí hovoria, že Tóru nedal Boh, aspoň jeden verš alebo jedno slovo z nej, a ktorí hovoria, že všetko je dielom Mojžiša; (2) tí, ktorí odmietajú vysvetlenie Tóry, a to ústny zákon *Mischny*, a neuznávajú autoritu lekárov Zákona, ako napríklad stúpenci *Cadoka* (saduceji) a *Baitha*; (3) Tí, ktorí tvrdia, že Boh zmenil Zákon za iný, nový Zákon, a že Tóra už nemá žiadnu hodnotu, hoci nepopierajú, že ju dal Boh, ako veria kresťania a Turci. Títo všetci popierajú Zákon Tóry."

III. KRESŤANIA MAJÚ BYŤ ZABITÍ, PRETOŽE SÚ TYRANI

V *Zohare* (I, 25a) sa hovorí:

"Ľudia zeme sú modloslužobníci a bolo o nich napísané: *Nech sú vymazaní z povrchu zeme. Zničte pamiatku Amalekitov*. Sú s nami ešte v tomto štvrtom zajatí, totiž kniežatá [Ríma]..., ktorí sú v skutočnosti Amalakiti."

1. TIETO KNIEŽATÁ MAJÚ BYŤ ZABITÉ AKO PRVÉ

Ak ich totiž nechajú žiť, nádej na oslobodenie Židov je márna a ich modlitby za oslobodenie z tohto štvrtého zajatia sú zbytočné. V *Zohare* (I, 219B) sa píše:

"Je isté, že naše zajatie bude trvať, kým nebudú vyhubené kniežatá pohanov, ktoré sa klaňajú modlám."

A v *Zohare* (II, 19a) sa opäť píše:

"Rabín Jehuda povedal: Ako sa kniežatá zmocnili moci nad Izraelom a Izraeliti nekričia. Ale ich radosť je počuť, keď padne knieža. Je napísané: "Kráľ Egyptanov zomrel a čoskoro boli Izraeliti prepustení zo zajatia; volali a ich hlas stúpil k Bohu."

2. KNIEŽATSTVO, KTORÉHO HLAVNÝM MESTOM JE RÍM, JE TÝM, KTORÉ ŽIDIA NENÁVIDIA NAJVIAC ZO VŠETKÝCH

Nazývajú ho Ezauovým kráľovstvom a kráľovstvom Edomčanov, kráľovstvom pýchy, zlým kráľovstvom, bezbožným Rómom. Tureckú ríšu nazývajú Kráľovstvom Izmaelitov, ktoré nechcú zničiť. Kráľovstvo Ríma však musí byť vyhladené, pretože keď bude skazený Rím zničený, k Božiemu vyvolenému ľudu príde spása a sloboda. (5)

(5) porovnaj Synag. Jud. kap. X, s. 212.

Rabín David Kimchi v knihe *Obadiah* píše nasledovné:

"To, čo proroci predpovedali o zničení Edómu v posledných dňoch, bolo určené pre Rím, ako vysvetľuje Izaiáš (kap. 34,1): Pristúpte, národy, aby ste počuli... Lebo keď bude zničený Rím, Izrael bude vykúpený."

Aj rabín Abrahám vo svojej knihe *Tseror Hammor*, časť *Šoftim*, hovorí to isté:

"Hneď po zničení Ríma budeme vykúpení."

IV . NAPOKON, VŠETCI KRESŤANIA, VRÁTANE TÝCH NAJLEPŠÍCH, MAJÚ BYŤ ZABITÍ

V *Abhodah Zarah* (26b, *Tosephoth*) sa hovorí:

"Aj najlepší z *Goimov* by mali byť zabití"

Schulchan Aruch po slovách *Iore Dea* (158, 1), že tí z *Akum*, ktorí neškodia Židom, nemajú byť zabití, teda tí, ktorí nevedú vojnu proti Izraelu, takto vysvetľuje slovo *Milchamah-vojna*:

"Ale v čase vojny majú byť *Akumovia* zabití, lebo je napísané: "Dobří z Akumov si zaslúžia byť zabití atď. "

V. ŽID, KTORÝ ZABIJE KRESŤANA, NESPÁCHA HRIECH, ALE PRINESIE BOHU PRIJATEĽNÚ OBETU

V. *Sefer Or Israel* (177b) sa píše:

"Vezmite život Klifóta a zabite ho, a potešíte Boha rovnako ako ten, kto mu obetuje kadidlo."

A v *Ialkut Simoni* (245c. č. 772) sa píše:

"Každý, kto prelieva krv bezbožných, je Bohu rovnako milý ako ten, kto prináša Bohu obeť."

VI. PO ZNIČENÍ JERUZALEMSKÉHO CHRÁMU JE JEDINOU POTREBNOU OBEŤOU VYHLADENIE KREŠŤANOV

V *Zohare* (III 227b) *Dobry pastier* hovorí:

"Jediná obeť, ktorá sa vyžaduje, je odstrániť nečistého z nášho streda."

Zohar (II, 43a), ktorý vysvetľuje Mojžišov príkaz o vykúpení prvorođeného osla obetovaním baránka, hovorí:

"Osol znamená nežida, ktorý má byť vykúpený obeťou baránka, čo je rozptýlená ovca Izraela. Ak sa však odmietne vykúpiť, rozbije sa mu lebka ..... Tých treba vyradiť z knihy živých, lebo je o nich povedané: Kto zhreší proti mne, toho vyškrtnem z knihy života."

VII. TÍ, KTORÍ ZABÍJAJÚ KREŠŤANOV, BUDÚ MAŤ V NEBI VYSOKÉ MIESTO

V *Zohare* (I, 38b a 39a) sa píše:

"V palácoch štvrtého neba sú tí, čo oplakávali Sion a Jeruzalem, a všetci tí, čo zničili modlárske národy... a tí, čo pozabýjali ľudí, ktorí uctievali modly, sú odetí do purpurového rúcha, aby boli spoznaní a uctení."

VIII.II. ŽIDIA NESMÚ NIKDY PRESTAŤ VYHLADZOVAŤ *GÓJOV*, NESMÚ ICH NECHAŤ NA POKOJI A NIKDY SA IM NEPODRIADIŤ

V *Hilkhoth Akum* (X, 1) sa hovorí:

"Nejedzte s modloslužobníkmi a nedovoľte im klaňať sa ich modlám, lebo je napísané: *Neuzatvárajte s nimi zmluvu ani im neprejavujte milosrdenstvo* (*Deuter.* kap. 7, 2). Buď sa odvráťte od ich modiel, alebo ich zabite."

Ibidem (X,7):

"Na miestach, kde sú Židia silní, nesmie zostať žiadny modloslužobník..."

IX. VŠETCI ŽIDIA SÚ POVINNÍ SPOJIŤ SA, ABY ZNIČILI ZRADCOV MEDZI SEBOU

In *Choschen Hamm.* (338,16) sa píše:

"Všetci obyvatelia mesta sú povinní prispieť na náklady spojené so zabitím zradcu, dokonca aj tí, ktorí musia platiť iné dane."

X. ŽIADNY SVIATOK, NECH JE AKOKOLVEK SLÁVNOSTNÝ, NESMIE ZABRÁNIŤ ŠŤATIU KREŠŤANA

V *Pesachim* (49b) sa hovorí:

"Rabín Eliezer povedal: Je dovolené odťat' hlavu 'idiotovi' [jednému z ľudu zeme] na sviatok zmierenia, keď pripadne na sobotu. (6) Jeho učeníci mu povedali: Rabbi, mal by si radšej povedať, *aby sa obetovalo*. On však odpovedal: "To nie je pravda: V nijakom prípade, lebo pri obetovaní je potrebné modliť sa, a keď niekomu stínate hlavu, nie je potrebné sa modliť."

(7) Nemožno si predstaviť svätejší deň, ako je tento.

XI. JEDINÝM CIEĽOM VŠETKÝCH ČINOV A MODLITIEB ŽIDOV BY MALO BYŤ ZNIČENIE KREŠŤANSKÉHO NÁBOŽENSTVA

Židia si tak predstavujú svojho Mesiáša a Osloboditeľa, ktorého očakávajú, ako prenasledovateľa, ktorý spôsobí veľké nešťastí a nežidom. Talmud uvádza tri veľké zlá, ktoré prídu na svet, keď príde Mesiáš. V knihe *Schabbath* (118a) sa píše:

"Kto bude jesť v sobotu tri jedlá, bude zachránený od troch ziel: od trestov Mesiáša, od pekelných bolestí a od vojny s Magógom, lebo je napísané: *Hľa, ja vám pošlem proroka Eliáša pred príchodom Pánovho 'dňa' atď.*"

XII. ŽIDIA VO SVOJICH MODLITBÁCH VZDYCHAJÚ PO PRÍCHODE POMSTYCHTIVÉHO MESIÁŠA, NAJMÄ V PREDVEČER VEĽKEJ NOCI:

"Vylej svoj hnev na národy, ktoré ťa nepoznajú, a na kráľovstvá, ktoré nevzývajú tvoje meno; vylej na ne svoje rozhorčenie a nech ich zachváti tvoj hnev; prenasleduj ich a znič ich v hneve spod Pánových nebies."(7)

(7) porovnaj Sanhedrin, kap. VII ku koncu a Iebhammoth, posledná kap.

Modlia sa aj takto:

"Ako dlho bude tvoja sila v zajatí a tvoja krása ležať v rukách utláčateľa? Ó, Bože! Ukáž svoju silu a svoju horlivosť proti našim nepriateľom, zlom ich silu a nech sú zahanbení..."

A ešte raz: "Odrežte nádej nespravodlivých, nech hneď zahynú všetci heretici, vykorente, rozbite a zničte Pyšné kráľovstvo, ponáhľajte sa podriaďiť si všetky národy v našich dňoch."

* * *

V tom istom čase, na Veľký piatok, sa "knieža pyšnej ríše" Ríma, pápež, modlí a prikazuje všetkým na svete, aby sa modlili za všetkých "heretikov" a tých, ktorí sú "stratení", takto:

"Modlime sa za zradných Židov, aby Pán, náš Boh, odstránil závoj z ich srdc, aby uznali Ježiša Krista, nášho Pána.

"Všemohúci a večný Bože, ktorý nevyučuješ zo svojho milosrdenstva ani židovskú zradnosť, vypočuj naše modlitby, ktoré prednášame za slepotu tohto ľudu, aby po spoznaní svetla tvojej pravdy, ktorým je Kristus, vyšli zo svojej temnoty skrze Ježiša Krista, nášho Pána..."

DODATOK [Dodatok dodal editor.-E.N.S.]

AKO SA PÁPEŽI SPRÁVALI K ŽIDOM

Pápež Inocent III. vydal toto nariadenie:

"Ako bol Kain tulákom a vyhnancom, ktorého nesmel nikto zabiť, ale bol označený znamením strachu na čele, tak aj Židia..., proti ktorým volá hlas Kristovej krvi... hoci nemajú byť zabití, musia byť vždy rozptýlení ako tuláci po povrchu zeme." (1)

(1) Migne, Patrologia, CCXV, 1291.

"Hoci kresťanská zbožnosť toleruje Židov... ktorých vlastnou vinou zaväzuje k večnému otroctvu... a dovoľuje im, aby u nás zostali (hoci Maurovia ich netolerujú), nesmieme im dovoliť, aby nám zostali nevďační takým spôsobom, že by nám oplácali opovrhnutím za láskavosti a pohrdaním za našu dôvernosť. Do našej známosti ich pripustíme len vďaka našej milosti; ale sú pre nás nebezpeční ako hmyz v jablku, ako had v hrudi * * * Keďže teda už začali hrýzť ako potkan a smrdieť ako had, je nám na škodu, že oheň v našej hrudi, do ktorého sa zahryzli, je pre nás ohňom, ich nepohlucuje * * * Keďže sú zavrnutými otrokmi Pána, na ktorého smrti sa zlomyseľne sprisahali (aspoň podľa účinku skutku), nech sa uznajú za otrokov tých, ktorých Kristova smrť urobila free." (2)

(2) Tamže, s. 694.

Pod vedením toho istého pápeža Inocenta III. prijal štvrtý lateránsky koncil v roku 1215 kánony č. 67-70, ktoré deklarovali postoj rímskokatolíckej cirkvi k Židom: (3)

(3) porovnaj Binius, Concilia Generalia, zv. II, Tom. 3, p.695.

Prvá je finančná a obsahuje ochranné opatrenia pre kresťanov proti chamtivosti Židov ako užívateľov. Len Židia mali povolené požičiavať peniaze na úrok.

Druhý nariaďuje, aby sa všetci Židia navždy odlišovali od kresťanov farbou odevu a rozlišovacím odznakom.

Tretia časť zakazuje Židom mať kresťanov za ošetrovateľov, vychovávateľov a domácich sluhov a zakazuje kresťanom spolužiť so Židmi a Židovkami. Legálne manželstvo s nimi bolo nemožné.

Štvrtá časť zakazuje prijatť právne svedectvo Židov proti kresťanom a nariaďuje uprednostniť svedectvo kresťana proti Židovi. Pridáva sa aj príkaz, že všetci, ktorí majú moc v cirkvi a štáte, musia neustále bdieť nad tým, aby obrátení a pokrstení Židia nepokračovali v praktizovaní obradov svojej predchádzajúcej viery.

O niekoľko rokov neskôr pápež Inocent III. zopakoval a potvrdil tieto nariadenia Lateránskeho koncilu takto:

"FRANCÚZSKEMU KRÁĽOVI, ŽE MUSÍ POTLAČIŤ DRZOSŤ ŽIDOV, KTORÍ ŽIJÚ V JEHO KRÁĽOVSTVE,

"Hoci sa Pánovi nepáči, ale skôr sa mu páči, že židovský rozptýlené žije a slúži pod kresťanskými kniežatami * * * veľmi sa pohoršujú v očiach Božieho Majestáta, ktorí dávajú prednosť potomstvu Ukrižovaných pred tými, čo sú Kristovými dedičmi. * * * Dozvedeli sme sa, že vo Francúzskom kráľovstve majú Židia takú slobodu, že na základe istého druhu úžery, ktorou si vymáhajú nielen úroky, ale aj úroky z úrokov, získavajú kontrolu nad majetkom cirkvi a majetkom kresťanov. * * * Okrem toho, hoci bolo na Lateránskom koncile nariadené, že Židia nesmú mať vo svojich domoch kresťanských sluhov, či už ako vychovávateľov svojich detí, alebo na domácu službu, alebo z akéhokoľvek iného dôvodu, stále zotrávajú na tom, že majú kresťanov za sluhov a ošetrovateľov, s ktorými sa dopúšťajú ohavností takého druhu, ktoré je skôr na vás, aby ste ich potrestali, ako na nás, aby sme ich vysvetlili. A opäť, hoci ten istý koncil stanovil, že svedectvo kresťanov proti Židom sa má pripustiť, aj keď títo používajú židovských svedkov proti kresťanom, a nariadil, že v takomto prípade má byť každý, kto by chcel uprednostniť Židov pred kresťanmi, odsúdený ako anatéma, predsa sa až do dnešného dňa vo Francúzskom kráľovstve veci majú tak, že sa neverí svedectvu kresťanov proti Židom, zatiaľ čo Židia sa pripúšťajú ako svedkovia proti kresťanom. A niekedy, keď tí, ktorým Židia požičali peniaze s úzerou, predložia kresťanských svedkov o skutočnostiach týkajúcich sa platby, sa skôr verí listine, ktorú kresťanský dlžník z nedbanlivosti INDISCENTRÁLNE ZANECHAL U NICH, než svedkom, ktorých predvádzajú. Aj na Veľký piatok v rozpore so starým zákonom chodia po uliciach a verejných priestranstvách a stretávajú kresťanov, ktorí sa všade podľa zvyku idú pokloniť Ukrižovanému, vysmievať sa im a snažia sa im v tejto povinnosti poklony zabrániť. Varujeme a napomínáme Vaše Jasné Veličenstvo v Pánovi (a pridávame odpustenie hriechov), aby ste Židov donútili od ich opovážlivosti * * * a postarali sa o to, aby sa všetkým takýmto rúhačom udelil náležitý trest a aby sa delikventom neposkytovala ľahká milosť!" (4)

(4) Migne, op.cit., CCXV, 501.

V roku 1567 pápež Pius V. zrušil malú koncesiu, ktorú Židom udelil Pius IV. a ktorá im umožňovala vlastniť nehnuteľný majetok do hodnoty 1 500 zlatých dukátov. Židom nariadil, aby všetok svoj majetok predali kresťanom. O dva roky neskôr nariadil vyhnúť všetkých Židov z cirkevných štátov:

"Na základe týchto listov nariaďujeme, aby každý Žid obidvoch pohlaví v Našich dočasných domíniách a vo všetkých mestách, krajinách, miestach a baróniách, ktoré im podliehajú, úplne opustil ich hranice do troch mesiacov po zverejnení týchto listov. Bude im odňatý všetok majetok a budú stíhaní podľa riadneho súdneho procesu. Stanú sa otrokmi rímskej cirkvi a budú podrobení večnému otroctvu. A spomínaná cirkev si bude nad nimi nárokovat' rovnaké právo ako iné panstvá nad svojimi otrokmi a otrokyňami." (5)

(5) Bull. Rom. Pont., VII, 741.

V roku 1244 pápež Inocent IV. tiež nariadil pálenie židovských kníh. Francúzskeho kráľa vyzval takto:

"Náš drahý syn, parížsky kancelár, a doktori pred duchovenstvom a ľuďom verejne spálili ohňom vyššie uvedené knihy (Talmud) so všetkými ich prílohami. Prosíme a prosíme Vaše Nebeské Veličenstvo v Pánovi Ježišovi, aby ste po tom, čo ste začali chvályhodne a zbožne stíhať tých, ktorí tieto odporne excesy udržiavajú, pokračovali s náležitou prísnosťou. A aby ste v celom svojom kráľovstve nariadili, aby vyššie uvedené knihy so všetkými ich glosami, ktoré už odsúdili doktori, boli odovzdané do plameňov. Dôrazne zakázať Židom, aby mali kresťanov za sluhov a ošetrovateľov. * * * (6)

(6) Bull. Rom. Pont., IV, 509.

Pápež Gregor IX. poslal nemeckým arcibiskupom nasledovné:

"Židia, ktorí sa k nám dostali len vďaka našej milosti, by nikdy nemali zabudnúť na svoje jarmo večného otroctva, ktoré nesú vlastnou vinou. Na koncile v Toledu sa rozhodlo, že Židia oboch pohlaví a naveky sa majú od ostatných odlišovať spôsobom obliekania. Preto nariaďujeme, aby každý z vás nechal úplne potlačiť všetky výstrelky Židov, aby sa neopovážili zdvihnúť krk z jarma otroctva v opovrnutí Vykupiteľom; zakazujeme im akýmkoľvek spôsobom diskutovať s kresťanmi o ich viere alebo obradoch. V tejto veci si privolať na pomoc občiansku moc a na kresťanov, ktorí sa postavia na odpor, uvaliť náležité cirkevné tresty ***" (7)

(7) Bull. Rom. Pont., III, 497.

Pápež Eugenius IV. vydal v roku 1442 tento dekrét:

"Nariaďujeme, aby odteraz a po všetky časy kresťania nejedli a nepili so Židmi, neprijímali ich na hostiny, nespolužili s nimi a nekúpali sa s nimi. Kresťania nesmú dovoliť, aby Židia zastávali občianske pocty nad kresťanmi alebo vykonávali verejné úrady v štáte. Židia nemôžu byť obchodníkmi, vyberačmi daní ani sprostredkovateľmi pri nákupe a predaji výrobkov a tovaru kresťanov, ani ich prokurátormi, počtármi či právnikmi v manželských záležitostiach, ani pôrodníkmi; nemôžu mať s kresťanmi spolky ani partnerstvá. Žiadny kresťan nemôže vo svojej poslednej vôli nič odkázať ani odkázať Židom alebo ich kongregáciám. Židia majú zakázané stavať nové synagógy. Sú povinní každoročne odvádzať desatinu zo svojho majetku a vlastníctva. Proti nim môžu svedčiť kresťania, ale svedectvo Židov proti kresťanom nemá v žiadnom prípade hodnotu. Všetci a každý jednotlivý Žid, bez ohľadu na

pohlavie a vek, musia všade nosiť odlišný odev a známe znaky, podľa ktorých ich možno zjavne odlišiť od kresťanov. Nemôžu žiť medzi kresťanmi, ale v určitej ulici, oddelenej a segregovanej od kresťanov, mimo ktorej nemôžu mať pod žiadnou zámenkou domy * * *"(8)

(8) Bull. Rom. Pont., V, 67.

V roku 1555 pápež Pavol IV. tieto obmedzenia voči Židom zopakoval a pridal niektoré nové. Nariadil Židom platiť ročnú sumu za každú synagógu, "dokonca aj za tie, ktoré boli zbúrané", a povedal: "Židia sa môžu zaoberať len prácou zametačov ulíc a zberačov handier a nemôžu byť obchodníkmi s výrobkami alebo s vecami potrebnými pre ľudskú potrebu."(9) Za porušenie týchto nariadení majú byť Židia potrestaní "ako rebeli a zločinci *laesae majestatis rei* (vlastizrada), ktorých má celý kresťanský ľud za zločincov, podľa rozsudku našich vikárov, námestníkov a sudcov * * *".

(9) Bull. Rom. Pont., VI, 499.

Súčasný postoj rímskokatolíckej cirkvi k Židom, ako aj Mussoliniho postoj, je veľmi zaujímavý, pretože Mussolini oživil odvekú neschopnosť cirkvi voči Židom. Všetka židovská literatúra je zakázaná a žiadna kniha zahraničného Žida sa nesmie preložiť do taliančiny. Žiadna hra od zahraničného Žida sa nesmie uviesť. Žiadny Žid nesmie vysielat' v rozhlase. Židovskí profesori majú zákaz vstupu na talianske univerzity a zo škôl boli stiahnuté učebnice 114 židovských spisovateľov. Židia boli vylúčení zo všetkých administratívnych funkcií. Manželstvo medzi Židmi a kresťanmi je opäť nezákonné. Tretí antisemitský denník *Giornalissimo* sa spojil s už existujúcimi protizidovskými novinami *Regime Fascista* a *Il Tevere*.

Vatikánsky polooficiálny orgán *L'Osservatore Romano* z 13. augusta 1938 v článku s titulkom "Židia a vatikánsky koncil" (1870) hovorí o OCHRANNÝCH opatreniach Katolíckej cirkvi voči Židom a potom pokračuje:

"Aby sme však uviedli veci na pravú mieru, týmto sa nemyslelo, že by Židia mohli zneužívať pohostinnosť kresťanských krajín. Popri týchto ochranných nariadeniach existovali vo vzťahu k nim aj obmedzujúce a preventívne nariadenia. Občianska moc bola v tomto smere v zhode s Cirkvou, pretože, ako hovorí Delassus, "obe mali rovnaký záujem na tom, aby sa národy vyhli invázii židovského živlu, a tým stratili kontrolu nad spoločnosťou". Ale ak kresťania mali zakázané nútiť Židov, aby prijali katolícke náboženstvo, rušiť ich synagógy, ich sobotu a ich sviatky, Židia na druhej strane mali zakázané zastávať verejné, civilné alebo vojenské funkcie; a tento zákaz sa vzťahoval dokonca aj na deti konvertovaných Židov. Preventívne nariadenia sa týkali povolání, vzdelávania a obchodných pozícií." (10)

(10) porovnaj *Il Messagero*, Rím, 17. augusta 1938; *La Gazzetta del Mezzogiorno*, Bari, 18. augusta 1938; *Corriere della Sera* a iné. Všetky majú rovnaký titulok: "Ako pápeži zaobchádzali so Židmi".

(Podrobnejšie o týchto pápežských dekrétach proti Židom pozri článok v časopise "The Social Frontier", Columbia University, november 1938, s názvom: Is Catholicism Anti-Semitic?)

ZDROJ: <http://catholicapologetics.info/apologetics/judaism/talmud.htm>

